

Jėzuitų auklėti sukilėliai Žemaitkiemėnų "buntas" prieš rusus

Žemaitkiemis yra mažas miestelis ir nemaža parapija. Seniau jai priklausė ištisa sritis, siekusi Balninkų, Kurklių, Vidiškio, Lidoškių, Želvos. Nei viena šių vietovių tada neturėjo bažnyčios nei kunigo.

Šia sritim pirmasis susirūpino vysk. Valerijonas Protasevičius. Jisai, vos gavęs jėzuitų Vilniui, pasirūpino keletą jų atsiųsti Žemaitkiemiu — centrinėn šios srities vietovėn. Jėzuitai, Tėvo Albino dėka, 1568 m. pastatė čia pirmąją medinę bažnyčią.

Ryšys su žemaičiais

Žemaitkiemio vardas greičiausiai atsirado ne su jėzuitais. "Žemait(iškas) kiemas" turėjo būti jau prieš tai. Jėzuitai jį tik išgarsino, kaip matysime toliau. Šio vardo ryšys su žemaičiais vis dėlto galėjo būti dar iš Vytauto laikų. Dėl to kai manęs kartais klausia, ar nesu žemaitis, atsakau: iš Žemaitkiemio! Turiu galvoj ne tik tą spėjamą ryšį, bet ir kitus faktus.

Gandydami žemaitkiemėnus, jėzuitai rankiojo įvairių etnografinę medžiagą, liečiančią pagonybės liekanas, ją užrašinėjo ir siuntinėjo į savo centrą Romoje. Iš tos medžiagos vėliau lenkų istorikai sukūrė įdomią istoriją. Jie visą Žemaitkiemio "pagonybę" priskyrė žemaičiams. Žemaičių šlovė dėl to kentė ilgoką laiką, kol žemaitis Z. Ivinskis neseniai tą "gėdą" nuplovė, grąžindamas aną pagonybę vėl žemaitkiemėnams.

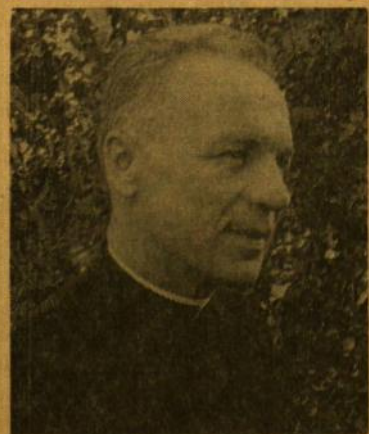
Žemaitkiemis įsipynė į žemaičių garsą ypač 19 a. pabaigoj. Žemaičiai atkakliai gynė savąsias bažnyčias prieš caro rusus Tytuvėnuose, Kęstaičiuose, Šiluvoj, Kelmėj, o ypač Kražiuose — kitados garsiaame jėzuitų židinyje. Aukštaičiuose tokia stipri atspara tepasireiškė Žemaitkiemyje. Nedaug tetrūko, kad šis "žemaičių kiemas" būtų tapęs pirmaisiais Kražiais. Bet rusų policija ir kazokai nedrįso su žemaitkiemėnais eiti į atvirą kovą, kaip rašė 1893 balandžio 15 "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga". Pačios Kražių skerdynės įvyko tik po gero pusmečio, bet jos prašoko visus buvusius "buntus". Kražiai pasidarė ryškiausias simbolis visų kovų prieš rusus. Bet, grįžtant atgal, o

STASYS YLA

ypač žvelgiant plačiau mūsų kultūros bei kovų istorijon, darosi įdomi ir vienos parapijos heroika.

Ką sužinojome iš "Apžvalgos"?

Šį Žemaitkiemio įvykį "Apžvalga" taip pristato. "Pernai (1892) sudegė čionai bažnyčia. Žmonės, neturėdami kur melsis, kuoveikiausiai sau padirbo

Kun. Stasys Yla, šiuo metu ilgesniam laikui išvykęs Romon rinkti medžiagos jo rašomai studijai apie šiluvą, kuri bus išleista ryšium su lietuvių paminkline koplyčia Washingtone.

mažą šopą (namelį iš lentų), žinoma, be policijos pavelijimo. Apie tai išgirdo vietinis "pristovas", kurs atvažiavęs ir apžiūrėjęs, viską pranešė gubernatoriui (Kaune, Y.); tasai, žinoma, kuoveikiausiai tą visą pristatė general-gubernatoriui p. Kochanovui, kuris tebebuvo dar Vilniuje. Ponas Kochanovas tuojuo prisuntė savo valdininkus ištirti: kas statė tą šopą, kas davė medžiagą, kas liepė statyti? Tardymui užtrūkus parvažiavo į Vilniū pons Oževskis (naujas general-gubernatorius, Y.), tasai buvęs žandarų "tėvas", ir jau visi galvojo, kad tas dalykas pasibaigs nieku. Bet neseniai p. Oževskis paskelbė tokią rezoliuciją: parapijos kleboną kun. Gulbiną išsiųsti į Vologdos guberniją septynių metų atgaliai; kun. Stapulionį iš Poželvos (tos pa-

rapijos filija), kad jis pardavė tai šopai statyti lentas, nubausti 300 rublių ir keletą ūkininkų, kurie padėjo tą šopą statyti, keletai mėnesių įkisti į cypę. Tai matote, p. Oževskis padarė pirmą "linksmybę" visiems "oberusiteliams".

"Kaip girdėti, po to įvykio Jo Malonybė šviesusis Vyskupas nuvažiavęs į Vilnių pas p. Oževskį ir būk išmeldęs, kad kun. Gulbinui bausmę sutrumpintų bent trim metam ir būk p. Oževskis su tuo sutikęs. Kunigą Gulbiną žandarai išvežė į Kalugą, tik nežinia, ar trim ar keturiem metam. Taipogi dar užmiršau pasakyti, kad p. Oževskis liepė policijai sugriauti ir sudeginti aną šopą. Bet žmonės, apie tai išgirdę ir daugybėje susirinkę, laukė tik policijos, o būtų policininkams į kailį tiek davę, kiek jiems būtų įtilpę. Bet policija, regėdama, kad iš to gali išeiti "buntas", nesiryzo šopos liesti".

"Apžvalgos" korespondentas prisimena Poželvą, kuri vėliau ir nūnai vadinama Želva. Ši filija kitados priklausė Žemaitkiemio jėzuitų parapijai. Tie patys jėzuitai čia 1775 buvo pastatę ir medinę bažnyčią. Kas su ja atsitiko, ar sudegė ar tik pradėjo irti, bet kun. Antanas Stepulionis ėmėsi statyti naują. Laikiniai pamaldas laikė pasistatytoj "šopoje", o kai 1892 baigė bažnyčią, "šopa" buvo sugriauta ir sukrauta šventoriuje. Ją žemaitkiemėnai atpirko ir parsigabeno pas save. Visa tai buvo padaryta skubiai ir slapta.

Pirmiausia bandyta gauti leidimą (Nukelta į 2 psl.)

Nuo Greenwich iki abstrakto

Pasikalbėjimas su dail. K. Žoromskiu jo parodai Čiurlionio galerijoje artėjant

Kovo mėn. 4—12 d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaryta dail. K. Žoromskio darbų paroda. Prieš dailininkui išvyksiant į Chicago, New Yorke pa-

sitaikė puiki proga su juo padaryti interview meno klausimais.

Prieš įsileisdami į patį interview, arčiau susipažinkim su

dail. K. Žoromskiu. Jis baigė Vilniaus ir Vienos meno akademijas. Freskos tapyboje specializavosi Romos karališkoje meno akademijoje. Kurį laiką profesoriavo Bogotos universitete Kolumbijoje. Dabar dėsto meną Catan - Rose meno institute Jamaicoj, N. Y. Nuo 1946 metų atsidėjęs intensyviau kūrybos darbui. Paminėtinos šios grupinės parodos, kuriose dailininkas dalyvavo: Romoj 1946; Tautiniame modernaus meno muziejuje Madride 1948—49; Chicagos meno institute 1953—54—56; Audubon Tautinėje akademijoje New Yorke 1958—59—60; Riverside muziejuje N. Yorke 1958; Pennsylvanijos dailiųjų menų akademijos 159-tojoj parodoj Philadelphiaje 1964; Washington Square galerijoje 1964 m. tarptautinėje parodoj New Yorke. Savo parodas yra surengęs Madride 1947—48—49; Kolumbijoje 1950; Riccardo galerijoje Chicagoje 1954—1955. Praeitais metais lietuvių tarpe surengė parodas Clevelende ir Detroite. Dailininko paveikslus yra įsigiję kai kurie muziejai, svarbesnės kolekcijos ir pavieniai asmenys.

K. Žoromskis

Bangos šešėliai (1961)

Kertinė Parastė

TAI, KO KITI NEBANDĖ

Daug įvairių įstaigų ir įmonių lietuviai įsteigė Amerikoje. Vienos jų atneša lietuviams daugiau, kitos mažiau naudos, vienos jų tebeveikia šiandien, kitos užsidarė, tačiau vienas žmogus įsteigė tai, kas mums lietuviams visais laikais, o ypač dabar, yra svarbiausia, kuo turėtume rūpintis pirmoj vietoj šalia visų kitų reikalų. Šiandien jau gerai suprantame, kad ginklu nebepakariausime ir mažųjų tautų tikrasis ginklas tėra tik rėksmas spaudoj, tik kultūrinis pranašumas, muzikos, literatūros, dailės kūriniai. Tik atsiekdami aukštesnių laimėjimų mene, mes galime tikėtis, kad atkreipsime kitų tautų dėmesį į pavergtą Lietuvą. Vienintelis mūsų ginklas bėra šiandien tik spausdintas žodis, nesvarbu, kiek kas jį bevertintų.

Tam spausdintam žodžiui plisti anglų kalba įsisteigė Manyland Book leidykla, kuriai vadovauja rašyt. Stepas Zobarskas. To vieno asmens pastangomis anglų knygų rinką išvydo trys lietuviškų pasakų laidos "Lithuanian Folk Tales" ir trys leidimai "Selected Lithuanian Short Stories", lietuvių rašytojų novelių rinkinys. Šios knygos, atsidūrusios anglosaksų bibliotekose, o taip gi net už geležinės uždangos, ilgai kalbės apie lietuvių kultūrinius laimėjimus tremtyje,

gi viena rašytojų antologijoje novelė yra liečianti mūsų partizanų kovas. Taip pat ta leidykla išleido ir daugiau mūsų grožinės literatūros kūrinių, nesusilaukdama jokios paramos iš kokių nors veiksmų. Tai vieno asmens darbas, o tokiam darbui, atrodo, reikia ištisų įstaigų. St. Zobarskas surado eilę amerikiečių, kurie, nė žodžio nemokėdami lietuviškai, pasidarė Lietuvos ir lietuvių literatūros draugai. Būtų galima išvardinti eilę mūsų rašytojų knygų, kurias ta leidykla išleido ir kurios susilaukė išskirtinio dėmesio. Net eilę metų mūsų geriausias rašytojas V. Krėvė negalėjo pasiekti angliškai skaitančio skaitytojo, gi dabar jau išleistas jo "Skerdžius" angliškai, o šiuo metu išeina ir kita nepaprasto įdomumo jo apysaka "Temptation" — "Gundymas", kurioje autorius parodo, kaip bolševikai vilioja vakariečius į savo tarnybą. Knyga yra labai įdomi, ir gerai, kad išleido ją Manyland Book leidykla. Jau vien ta knyga turėtų susilaukti visų mūsų susidomėjimo. Autorius su nepaprastu bolševikų ir vietovių pažinimu, su nepaprastu tikrumu vaizduoja vadovaujančių komunistų pastangas įvelti vakarietį žurnalistą į tarnybą komunistui.

(Nukelta į 2 psl.)

Dail. K. Žoromskis rengiasi savo darbų parodai Chicagoje

O dabar prie klausimų ir atsakymų.

— Kas yra būdinga šiandiniam moderniam menui?

— Yra didelis gundymas iš galerijų pusės ir gundymas iš pačių menininkų ieškoti naujų kelių, kuriais lig šiol dar nebuvo keliauta. Dėl to ir menininko gyvenimas yra pasidaręs labai netikras. Ką tik naujai pasirodžiusi kryptis gali rytoj būti pamiršta ar net sunaikinta kito bandymo. Abstraktus menas keičia savo formas 3—5 metų laikotarpyje, kad pateisintų savo buvimą. Pavyzdžiui, prieš 10

metų de Kooning buvo labai garsus. Šiandien jis jau stumiamas užmarštin. Visa eilė naujų bandymų, kaip kad "pop art", yra sezoniniai ir didele dalim artizaniški vietoj artistiški. Visi nori dar niekad nematyto dalyko. Tačiau kai prasideda sezoniniai bandymai, tuomet jie pradeda keistis kaip drabužių ar automobilių mados. Šiandieninis menas praranda pastovumo realybę. Prieš dvejus metus atsiradęs "pop art" šiandien jau vietą užleidžia "op art", o kitais metais "op art" tikria-

(Nukelta į 3 psl.)

Šiame numery:

- Tai, ko kiti nebandė.
- Jėzuitų auklėti sukilėliai.
- Pokalbis su dail. K. Žoromskiu.
- Jau "įsisavinama" partijos įsakymai.
- Z. Umbražūno paryžietiškoji apybraiža.
- Genutės Buračaitės eilėraštis.
- Algio Šimkaus "Čičnako" klausimu.
- Lituanistika Lietuvoje ir svetur.
- Atomų dalelių teorija SU6.
- Milžinas ir mažesnieji.
- Atkaklas Sallamono kasyklų miestas.
- Literatūrinių plokštelių reikalai.
- Kultūrinė kronika ir filmų įvairumai.
- Akademinės prošvaistės.

Jėzuitų auklėti sukilėliai

(Atkelta iš 1 psl.)

dima, statyti naują bažnyčią, bet rusų valdžia neleido. Pasklido gandai, jog rusai vietos sugadino, ketina statyti savo cerkvę. Tai dar labiau užkūrė žemaitiečių. Ūkininkai ryžosi veikti greit, ir klebonas Gulbinas jiems pritarė.

Gyvo liudininko pasakojimas

Kaip visa tai įvyko, kai kurių žinių pateikė Petras Griubulis, kilęs iš Mėrečiškių kaimo, nuo 1908 gyvenęs Chicagoje (nūnai miręs). Kun. Gulbinas jį krikštijęs, o įvykių metu jis buvo paaugęs berniukas apie 12 m. amžiaus. "Sopai" pervežti iš Želvos, pagal jo pasakojimą, susiorganizavę ūkininkai iš artimiausių kaimų: Antatelių, Klepšių, Rundžių, Valų, Valtūnų. Per vieną naktį jie pergabėnė ne tik medžiagą, bet pastatė ir sienas sugadusias bažnyčios vietoje. Poryčiais, pradėjus dengti stogą, atsirado vietos žandarai ir pradėję ūkininkus drausti. Niekas žandarų neklausė. Tada jie korėsi ant stogo, bandydami ūkininkus traukti žemyn. Kai žandarai korėsi vienoj pusėj, vyrai, persimetę į kitą pusę, toliau dengė ir taip savo darbą baigė. Vakare, kai žandarai pasitraukė, kun. Gulbinas pernešė švenčiausiąjį ir "šopą" ir ją pašventino. Griubulis tvirtina, kad švenčiausiąjį kunigas pernešė iš klebonijos, bet kiti žemaitiečiai kalba, jog po gaisro švenčiausias buvęs laikomas Paciuono namuose, miestelyje.

Žmonės tada nebesitaurė iš "šopos" — budėjo, saugojo nuo žandarų. Kai parapija pasiekė žinios, jog general-gubernatorius įsakė laikinąją šopą nugriauti ir sudeginti, tada, pasakojo Griubulis, žmonių susirinko labai daug. Sulėkė, suvažiavo iš visų kaimų pirmiausia vyrai, kas su šakėmis, kas su kirviais ir kitais šaltais ginklais. Zandarų pradžioj buvo apie 15, vietinių ir iš Vidiškio. Paskui prisibuvo apie 50 kazokų būrys iš Ukmergės. Kun. Gulbinui policija įsakė išnešti iš šopos švenčiausiąjį. Žmonės kunigui neleido to daryti, pasirodė gintis, jei žandarai veržtųsi ar kunigui vartotų prievartą. Bijodamas, kad neįvyktų kraujo praliejimas, kun. Gulbinas maldžiai žmones: Nesibijokit, manęs nenužudys, tik išves; aš vienas atkėntėsiu, kad tik nebūtų jūsų kraujas pralietas. Žmonės dar ilgai nerimo.

Griubulis labai gerai prisimena tą dieną, kai žandarai išvežė kun. Gulbiną. Jis pats savo akimis matė minias žmonių, vyrų ir moterų, suplaukusių ne tik iš visos Žemaitkiemio parapijos, bet ir iš Balninkų, Lidukų, Kurklių, Vidiškių, Želvos.

— Kiek tų žmonių tada buvo, sunku man pasakyti. Tiek nesusirenka per jokus atlaidus, nebent per šv. Joną Kovarskį. Kai dabar galvoju, galėjo būti apie 10,000.

Rusai, išvežę kunigą, toliau nebelietė laikinosios koplyčios. Ji išstovėjo sugadusios bažnyčios vietoj kelerius metus. Per tą laiką keitėsi kunigai. Pirmiausia buvo atkeltas kun. Galukas iš Balninkų, kuris pabuvo tik kokį mėnesį. Tada vyskupas atsuntė kun. Bijelką (tur būt tą patį Vincą Bijelką, kuris minimas Liet. Enciklopedijoje, t. II - X). Jis buvęs mažas, bet labai greitas visur, net prie

garsaus rašytojo novelių visai nenori. Net ir toks, vėliau pagarsėjęs Nabukovo romanas "Lolita", kuris laikomas labai pikantišku, kol buvo išleistas, pradžioj buvo atmetas net penkių leidyklų. Taigi, išsikrovę mūsų literatūrai vietą nėra taip lengva. Ypač dar suna, kad niekas iš knygų leidimo dar nepraturtėjo. Gal būt, kada nors ir atsistos leidykla ant kojų, tuo tarpu ji turi išlaikyti didžiulę konkurenciją su kitomis leidyklomis. Ypač daug kainuoja reklama, gi be reklamos šiame krašte beveik nieko negalima parduoti. Didžiosios leidyklos ir didieji knygynai stengiasi mažuosius užsmaugti, kad jų leidiniams būtų daugiau vietos. O pagaliau ir didžiosios leidyklos skundžiasi. Štai "Saturday Review" žurnale praėjusių metų lapkričio 28 d. numeryje sakoma, kad prieš 50 m. "Publishers Weekly" žurnale knygų skelbimo puslapis kainavo 25 dol., gi šiandien jau kainuoja 385 dol. Prieš 40 m. "Atlantic" žurnale puslapis knygų skelbimo kainavo 350 dol., gi šiandien jau 1,525 dol. Net pats "Saturday Review" žurnalas seniau knygas skelbdavo po 200 dol. psl., gi dabar tame žurnale puslapis kainuoja jau 1,715 dol. Be abejo, Manlyland Book leidykla paremia patys autoriai ar jų draugai, bet to nepakanka, kad leidykla tvirtai stovėtų ir galėtų garsintis. Ji stengiasi su mažiausiom sumom išleisti leidinius, dažniausiai su labai mažom paromom, susidarančiom iš tų skaitytojų, kurie iš anksto užsako knygą. Lietuviai rašytojai patekti į dideles leidyklas nėra taip jau lengva, o ir didžiosios leidyklos, jei leidžia tik specialų leidinį, pavyzdžiui apie Lietuvą, taip pat nori primokėjimo. Leidyklos ieško labai pikantiškų knygų, gi ne-

griauti ir sudeginti, tada, pasakojo Griubulis, žmonių susirinko labai daug. Sulėkė, suvažiavo iš visų kaimų pirmiausia vyrai, kas su šakėmis, kas su kirviais ir kitais šaltais ginklais. Zandarų pradžioj buvo apie 15, vietinių ir iš Vidiškio. Paskui prisibuvo apie 50 kazokų būrys iš Ukmergės. Kun. Gulbinui policija įsakė išnešti iš šopos švenčiausiąjį. Žmonės kunigui neleido to daryti, pasirodė gintis, jei žandarai veržtųsi ar kunigui vartotų prievartą. Bijodamas, kad neįvyktų kraujo praliejimas, kun. Gulbinas maldžiai žmones: Nesibijokit, manęs nenužudys, tik išves; aš vienas atkėntėsiu, kad tik nebūtų jūsų kraujas pralietas. Žmonės dar ilgai nerimo.

Griubulis labai gerai prisimena tą dieną, kai žandarai išvežė kun. Gulbiną. Jis pats savo akimis matė minias žmonių, vyrų ir moterų, suplaukusių ne tik iš visos Žemaitkiemio parapijos, bet ir iš Balninkų, Lidukų, Kurklių, Vidiškių, Želvos.

— Kiek tų žmonių tada buvo, sunku man pasakyti. Tiek nesusirenka per jokus atlaidus, nebent per šv. Joną Kovarskį. Kai dabar galvoju, galėjo būti apie 10,000.

Rusai, išvežę kunigą, toliau nebelietė laikinosios koplyčios. Ji išstovėjo sugadusios bažnyčios vietoj kelerius metus. Per tą laiką keitėsi kunigai. Pirmiausia buvo atkeltas kun. Galukas iš Balninkų, kuris pabuvo tik kokį mėnesį. Tada vyskupas atsuntė kun. Bijelką (tur būt tą patį Vincą Bijelką, kuris minimas Liet. Enciklopedijoje, t. II - X). Jis buvęs mažas, bet labai greitas visur, net prie

garsaus rašytojo novelių visai nenori. Net ir toks, vėliau pagarsėjęs Nabukovo romanas "Lolita", kuris laikomas labai pikantišku, kol buvo išleistas, pradžioj buvo atmetas net penkių leidyklų. Taigi, išsikrovę mūsų literatūrai vietą nėra taip lengva. Ypač dar suna, kad niekas iš knygų leidimo dar nepraturtėjo. Gal būt, kada nors ir atsistos leidykla ant kojų, tuo tarpu ji turi išlaikyti didžiulę konkurenciją su kitomis leidyklomis. Ypač daug kainuoja reklama, gi be reklamos šiame krašte beveik nieko negalima parduoti. Didžiosios leidyklos ir didieji knygynai stengiasi mažuosius užsmaugti, kad jų leidiniams būtų daugiau vietos. O pagaliau ir didžiosios leidyklos skundžiasi. Štai "Saturday Review" žurnale praėjusių metų lapkričio 28 d. numeryje sakoma, kad prieš 50 m. "Publishers Weekly" žurnale knygų skelbimo puslapis kainavo 25 dol., gi šiandien jau kainuoja 385 dol. Prieš 40 m. "Atlantic" žurnale puslapis knygų skelbimo kainavo 350 dol., gi šiandien jau 1,525 dol. Net pats "Saturday Review" žurnalas seniau knygas skelbdavo po 200 dol. psl., gi dabar tame žurnale puslapis kainuoja jau 1,715 dol. Be abejo, Manlyland Book leidykla paremia patys autoriai ar jų draugai, bet to nepakanka, kad leidykla tvirtai stovėtų ir galėtų garsintis. Ji stengiasi su mažiausiom sumom išleisti leidinius, dažniausiai su labai mažom paromom, susidarančiom iš tų skaitytojų, kurie iš anksto užsako knygą. Lietuviai rašytojai patekti į dideles leidyklas nėra taip jau lengva, o ir didžiosios leidyklos, jei leidžia tik specialų leidinį, pavyzdžiui apie Lietuvą, taip pat nori primokėjimo. Leidyklos ieško labai pikantiškų knygų, gi ne-

griauti ir sudeginti, tada, pasakojo Griubulis, žmonių susirinko labai daug. Sulėkė, suvažiavo iš visų kaimų pirmiausia vyrai, kas su šakėmis, kas su kirviais ir kitais šaltais ginklais. Zandarų pradžioj buvo apie 15, vietinių ir iš Vidiškio. Paskui prisibuvo apie 50 kazokų būrys iš Ukmergės. Kun. Gulbinui policija įsakė išnešti iš šopos švenčiausiąjį. Žmonės kunigui neleido to daryti, pasirodė gintis, jei žandarai veržtųsi ar kunigui vartotų prievartą. Bijodamas, kad neįvyktų kraujo praliejimas, kun. Gulbinas maldžiai žmones: Nesibijokit, manęs nenužudys, tik išves; aš vienas atkėntėsiu, kad tik nebūtų jūsų kraujas pralietas. Žmonės dar ilgai nerimo.

Griubulis labai gerai prisimena tą dieną, kai žandarai išvežė kun. Gulbiną. Jis pats savo akimis matė minias žmonių, vyrų ir moterų, suplaukusių ne tik iš visos Žemaitkiemio parapijos, bet ir iš Balninkų, Lidukų, Kurklių, Vidiškių, Želvos.

— Kiek tų žmonių tada buvo, sunku man pasakyti. Tiek nesusirenka per jokus atlaidus, nebent per šv. Joną Kovarskį. Kai dabar galvoju, galėjo būti apie 10,000.

Rusai, išvežę kunigą, toliau nebelietė laikinosios koplyčios. Ji išstovėjo sugadusios bažnyčios vietoj kelerius metus. Per tą laiką keitėsi kunigai. Pirmiausia buvo atkeltas kun. Galukas iš Balninkų, kuris pabuvo tik kokį mėnesį. Tada vyskupas atsuntė kun. Bijelką (tur būt tą patį Vincą Bijelką, kuris minimas Liet. Enciklopedijoje, t. II - X). Jis buvęs mažas, bet labai greitas visur, net prie

garsaus rašytojo novelių visai nenori. Net ir toks, vėliau pagarsėjęs Nabukovo romanas "Lolita", kuris laikomas labai pikantišku, kol buvo išleistas, pradžioj buvo atmetas net penkių leidyklų. Taigi, išsikrovę mūsų literatūrai vietą nėra taip lengva. Ypač dar suna, kad niekas iš knygų leidimo dar nepraturtėjo. Gal būt, kada nors ir atsistos leidykla ant kojų, tuo tarpu ji turi išlaikyti didžiulę konkurenciją su kitomis leidyklomis. Ypač daug kainuoja reklama, gi be reklamos šiame krašte beveik nieko negalima parduoti. Didžiosios leidyklos ir didieji knygynai stengiasi mažuosius užsmaugti, kad jų leidiniams būtų daugiau vietos. O pagaliau ir didžiosios leidyklos skundžiasi. Štai "Saturday Review" žurnale praėjusių metų lapkričio 28 d. numeryje sakoma, kad prieš 50 m. "Publishers Weekly" žurnale knygų skelbimo puslapis kainavo 25 dol., gi šiandien jau kainuoja 385 dol. Prieš 40 m. "Atlantic" žurnale puslapis knygų skelbimo kainavo 350 dol., gi šiandien jau 1,525 dol. Net pats "Saturday Review" žurnalas seniau knygas skelbdavo po 200 dol. psl., gi dabar tame žurnale puslapis kainuoja jau 1,715 dol. Be abejo, Manlyland Book leidykla paremia patys autoriai ar jų draugai, bet to nepakanka, kad leidykla tvirtai stovėtų ir galėtų garsintis. Ji stengiasi su mažiausiom sumom išleisti leidinius, dažniausiai su labai mažom paromom, susidarančiom iš tų skaitytojų, kurie iš anksto užsako knygą. Lietuviai rašytojai patekti į dideles leidyklas nėra taip jau lengva, o ir didžiosios leidyklos, jei leidžia tik specialų leidinį, pavyzdžiui apie Lietuvą, taip pat nori primokėjimo. Leidyklos ieško labai pikantiškų knygų, gi ne-

griauti ir sudeginti, tada, pasakojo Griubulis, žmonių susirinko labai daug. Sulėkė, suvažiavo iš visų kaimų pirmiausia vyrai, kas su šakėmis, kas su kirviais ir kitais šaltais ginklais. Zandarų pradžioj buvo apie 15, vietinių ir iš Vidiškio. Paskui prisibuvo apie 50 kazokų būrys iš Ukmergės. Kun. Gulbinui policija įsakė išnešti iš šopos švenčiausiąjį. Žmonės kunigui neleido to daryti, pasirodė gintis, jei žandarai veržtųsi ar kunigui vartotų prievartą. Bijodamas, kad neįvyktų kraujo praliejimas, kun. Gulbinas maldžiai žmones: Nesibijokit, manęs nenužudys, tik išves; aš vienas atkėntėsiu, kad tik nebūtų jūsų kraujas pralietas. Žmonės dar ilgai nerimo.

Griubulis labai gerai prisimena tą dieną, kai žandarai išvežė kun. Gulbiną. Jis pats savo akimis matė minias žmonių, vyrų ir moterų, suplaukusių ne tik iš visos Žemaitkiemio parapijos, bet ir iš Balninkų, Lidukų, Kurklių, Vidiškių, Želvos.

— Kiek tų žmonių tada buvo, sunku man pasakyti. Tiek nesusirenka per jokus atlaidus, nebent per šv. Joną Kovarskį. Kai dabar galvoju, galėjo būti apie 10,000.

Rusai, išvežę kunigą, toliau nebelietė laikinosios koplyčios. Ji išstovėjo sugadusios bažnyčios vietoj kelerius metus. Per tą laiką keitėsi kunigai. Pirmiausia buvo atkeltas kun. Galukas iš Balninkų, kuris pabuvo tik kokį mėnesį. Tada vyskupas atsuntė kun. Bijelką (tur būt tą patį Vincą Bijelką, kuris minimas Liet. Enciklopedijoje, t. II - X). Jis buvęs mažas, bet labai greitas visur, net prie

garsaus rašytojo novelių visai nenori. Net ir toks, vėliau pagarsėjęs Nabukovo romanas "Lolita", kuris laikomas labai pikantišku, kol buvo išleistas, pradžioj buvo atmetas net penkių leidyklų. Taigi, išsikrovę mūsų literatūrai vietą nėra taip lengva. Ypač dar suna, kad niekas iš knygų leidimo dar nepraturtėjo. Gal būt, kada nors ir atsistos leidykla ant kojų, tuo tarpu ji turi išlaikyti didžiulę konkurenciją su kitomis leidyklomis. Ypač daug kainuoja reklama, gi be reklamos šiame krašte beveik nieko negalima parduoti. Didžiosios leidyklos ir didieji knygynai stengiasi mažuosius užsmaugti, kad jų leidiniams būtų daugiau vietos. O pagaliau ir didžiosios leidyklos skundžiasi. Štai "Saturday Review" žurnale praėjusių metų lapkričio 28 d. numeryje sakoma, kad prieš 50 m. "Publishers Weekly" žurnale knygų skelbimo puslapis kainavo 25 dol., gi šiandien jau kainuoja 385 dol. Prieš 40 m. "Atlantic" žurnale puslapis knygų skelbimo kainavo 350 dol., gi šiandien jau 1,525 dol. Net pats "Saturday Review" žurnalas seniau knygas skelbdavo po 200 dol. psl., gi dabar tame žurnale puslapis kainuoja jau 1,715 dol. Be abejo, Manlyland Book leidykla paremia patys autoriai ar jų draugai, bet to nepakanka, kad leidykla tvirtai stovėtų ir galėtų garsintis. Ji stengiasi su mažiausiom sumom išleisti leidinius, dažniausiai su labai mažom paromom, susidarančiom iš tų skaitytojų, kurie iš anksto užsako knygą. Lietuviai rašytojai patekti į dideles leidyklas nėra taip jau lengva, o ir didžiosios leidyklos, jei leidžia tik specialų leidinį, pavyzdžiui apie Lietuvą, taip pat nori primokėjimo. Leidyklos ieško labai pikantiškų knygų, gi ne-

griauti ir sudeginti, tada, pasakojo Griubulis, žmonių susirinko labai daug. Sulėkė, suvažiavo iš visų kaimų pirmiausia vyrai, kas su šakėmis, kas su kirviais ir kitais šaltais ginklais. Zandarų pradžioj buvo apie 15, vietinių ir iš Vidiškio. Paskui prisibuvo apie 50 kazokų būrys iš Ukmergės. Kun. Gulbinui policija įsakė išnešti iš šopos švenčiausiąjį. Žmonės kunigui neleido to daryti, pasirodė gintis, jei žandarai veržtųsi ar kunigui vartotų prievartą. Bijodamas, kad neįvyktų kraujo praliejimas, kun. Gulbinas maldžiai žmones: Nesibijokit, manęs nenužudys, tik išves; aš vienas atkėntėsiu, kad tik nebūtų jūsų kraujas pralietas. Žmonės dar ilgai nerimo.

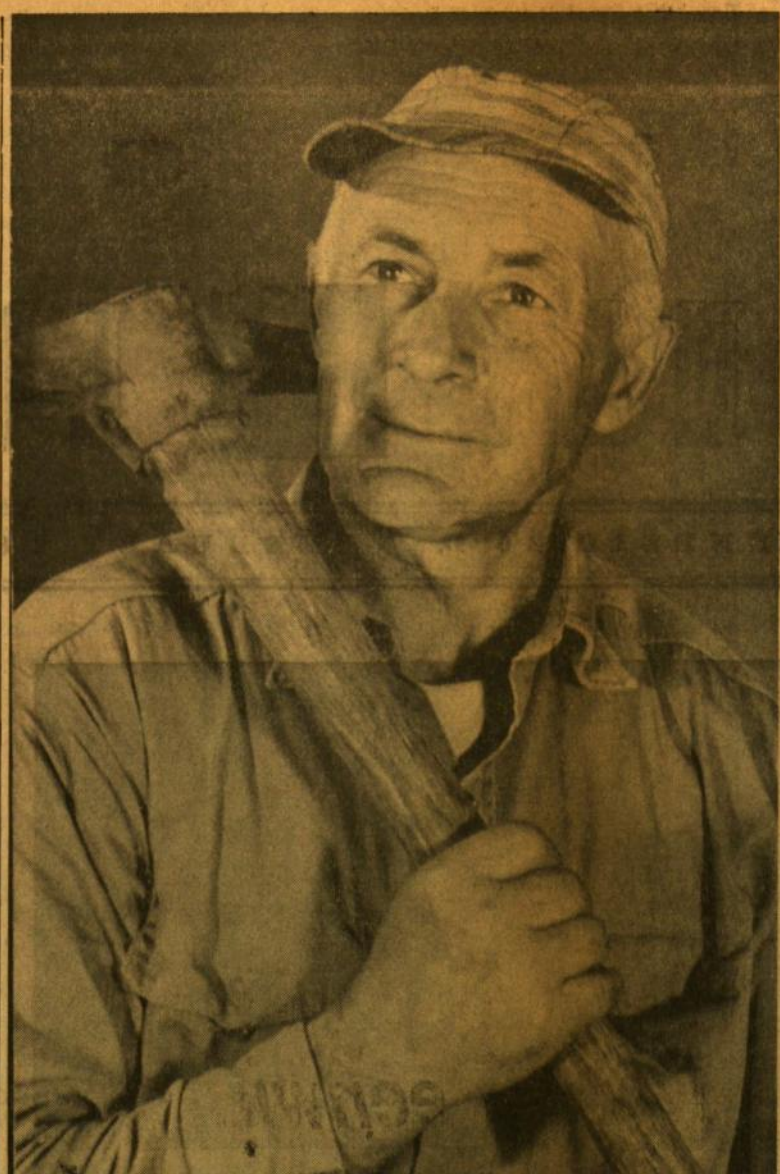
Griubulis labai gerai prisimena tą dieną, kai žandarai išvežė kun. Gulbiną. Jis pats savo akimis matė minias žmonių, vyrų ir moterų, suplaukusių ne tik iš visos Žemaitkiemio parapijos, bet ir iš Balninkų, Lidukų, Kurklių, Vidiškių, Želvos.

— Kiek tų žmonių tada buvo, sunku man pasakyti. Tiek nesusirenka per jokus atlaidus, nebent per šv. Joną Kovarskį. Kai dabar galvoju, galėjo būti apie 10,000.

Rusai, išvežę kunigą, toliau nebelietė laikinosios koplyčios. Ji išstovėjo sugadusios bažnyčios vietoj kelerius metus. Per tą laiką keitėsi kunigai. Pirmiausia buvo atkeltas kun. Galukas iš Balninkų, kuris pabuvo tik kokį mėnesį. Tada vyskupas atsuntė kun. Bijelką (tur būt tą patį Vincą Bijelką, kuris minimas Liet. Enciklopedijoje, t. II - X). Jis buvęs mažas, bet labai greitas visur, net prie

garsaus rašytojo novelių visai nenori. Net ir toks, vėliau pagarsėjęs Nabukovo romanas "Lolita", kuris laikomas labai pikantišku, kol buvo išleistas, pradžioj buvo atmetas net penkių leidyklų. Taigi, išsikrovę mūsų literatūrai vietą nėra taip lengva. Ypač dar suna, kad niekas iš knygų leidimo dar nepraturtėjo. Gal būt, kada nors ir atsistos leidykla ant kojų, tuo tarpu ji turi išlaikyti didžiulę konkurenciją su kitomis leidyklomis. Ypač daug kainuoja reklama, gi be reklamos šiame krašte beveik nieko negalima parduoti. Didžiosios leidyklos ir didieji knygynai stengiasi mažuosius užsmaugti, kad jų leidiniams būtų daugiau vietos. O pagaliau ir didžiosios leidyklos skundžiasi. Štai "Saturday Review" žurnale praėjusių metų lapkričio 28 d. numeryje sakoma, kad prieš 50 m. "Publishers Weekly" žurnale knygų skelbimo puslapis kainavo 25 dol., gi šiandien jau kainuoja 385 dol. Prieš 40 m. "Atlantic" žurnale puslapis knygų skelbimo kainavo 350 dol., gi šiandien jau 1,525 dol. Net pats "Saturday Review" žurnalas seniau knygas skelbdavo po 200 dol. psl., gi dabar tame žurnale puslapis kainuoja jau 1,715 dol. Be abejo, Manlyland Book leidykla paremia patys autoriai ar jų draugai, bet to nepakanka, kad leidykla tvirtai stovėtų ir galėtų garsintis. Ji stengiasi su mažiausiom sumom išleisti leidinius, dažniausiai su labai mažom paromom, susidarančiom iš tų skaitytojų, kurie iš anksto užsako knygą. Lietuviai rašytojai patekti į dideles leidyklas nėra taip jau lengva, o ir didžiosios leidyklos, jei leidžia tik specialų leidinį, pavyzdžiui apie Lietuvą, taip pat nori primokėjimo. Leidyklos ieško labai pikantiškų knygų, gi ne-

griauti ir sudeginti, tada, pasakojo Griubulis, žmonių susirinko labai daug. Sulėkė, suvažiavo iš visų kaimų pirmiausia vyrai, kas su šakėmis, kas su kirviais ir kitais šaltais ginklais. Zandarų pradžioj buvo apie 15, vietinių ir iš Vidiškio. Paskui prisibuvo apie 50 kazokų būrys iš Ukmergės. Kun. Gulbinui policija įsakė išnešti iš šopos švenčiausiąjį. Žmonės kunigui neleido to daryti, pasirodė gintis, jei žandarai veržtųsi ar kunigui vartotų prievartą. Bijodamas, kad neįvyktų kraujo praliejimas, kun. Gulbinas maldžiai žmones: Nesibijokit, manęs nenužudys, tik išves; aš vienas atkėntėsiu, kad tik nebūtų jūsų kraujas pralietas. Žmonės dar ilgai nerimo.

Darbo žmogus

Nuotrauka R. Kisieliaus

altoriaus. Žmonės murmėjo, kad jis per greit mišias laikas. Kunigas Bijelka važinėjęs drąsiai, be policijos leidimo, į kitų parapijų atlaidus. Kartą Kurkliuose jį užklupęs Vidiškių pristosas ir pareikalavęs parodyti leidimą. Palauk, pasakęs kun. Bijelka, tuoj jį atnešiu iš kambario. Pristovas laukęs, ir vietoj kunigo pasirodęs karininkas. Tas pats kunigas, pasirodo, anksčiau, prieš kunigystę, buvęs carinės gvardijos. Pristovas vietoj leidimo gavęs į žandą ir dar turėjęs atsprašyti. Žemaitiečiai, apie tai sužinoję, daugiau nebesiskundė savo "greitų" kunigų, priešingai — didžiavosi. Bet ir jis ilgai nepabuvo. Po jo atvyko kun. Čepas. Žmonės pradėjo jį spausiti, kad statytų naują bažnyčią. Tuo reikalu viršaitis Puriys iš Berzgainių kaimo su keletu kitų vyrų buvo nuvykę į Petrapilį paraišyti leidimo. Leidimas tada ar vėliau, matyt, buvo gautas, nes apie 1900 metus pradžioj rūpinis pačia statyba. Vietoj Čepo buvo atkeltas kun. Antanas Jucevičius, kuris su ūkininkų pagalba baigė statyti 1902 m. mūrinę bažnyčią.

Ar ne pirmoji bažnyčia šv. Kazimierui?

Grįžtant prie jėzuitų, gal verta atkreipti dėmesį, kad jie, statydami pirmąją Žemaitkiemio bažnyčią 1568, parinko ją šv. Kazimiero titulą. Ar nebus ši bažnyčia iš viso pirmoji, skirta mūsų tautos globėjui? Jėzuitai kėlė jo kultą, sakytume, labiau negu savojo steigėjo šv. Ignatio Loyolos. Ar ne būdinga, jog savajam steigėjui jie dedikavo tik filijas — Želvos bažnytelę ir tai po dviejų šimtų metų.

Nors jėzuitų seniai nebebuvo, bet jų įkurtoji parapija ir jos

duktė (filija) šiame įvykyje vėl artimai susibėgo. Tai pati istorinė "šopa", kuri pasitarnavo šv. Ignatui ir želviškiams, dabar atkilo patarnauti šv. Kazimierui ir žemaitiečiams. Čia jį išstovėjo apie 10 metų. Pastarusius dvejus metus jį buvo nustumta į šalį, šventoriaus parapiją ir toliau tarnavo pamaldoms — ligi naujos bažnyčios buvo visai baigta. Tvirti mūro pamatai ir sienos atsistojo senosios jėzuitų bažnyčios vietoj. Šv. Kazimieras vėl grįžo į savo šimtmetinę vietą didžiajame altoriuje. Už ketverių metų žemaitiečiai galėtų švęsti savo kunigų ir parapijos 400 metų jubiliejų.

Naują bažnyčią statė patys žmonės savo rankomis, ant savo pečių nešdami plytas vis aukštyr ir aukštyr. Kiekvienas kaimas iš eilės siuntė savo darbininkus. Ši bažnyčia jiems tapo tikrąja prasme "jų bažnyčia" — iškovota juridškai, apginta ir aplaistyta jų prakaitu. Senieji žemaitiečiai tyliai didžiavosi ypač pastarąja "mūro" bažnyčia.

Jaunimas to jausmo jau nebeturėjo. Mažai kas bežinojo ir apie buvusius dramatiškus įvykius. Mano laikais buvo nutilusi ir toji ilga giesmė, kuri apdainavo kovas už bažnyčią. Jau būdamas kunigu ją aptikau Antatelių kaime, kartą lankydamas gimnazičius po Žolinės atlaidų. Nebepamenu pavardės tos moters, kuri man išdainavo ir išdiktavo visą tą kovos epą. Surašiau ir pats dabar nepamenu, ar pasiūniau tautosakos archyvu, ar pasilikau pas save. Gal kur dar tūno rankraštis, kuris dabar būtų žymiai brangesnis. Kas tą "epą" sukūrė, gal ne taip svarbu. (Greičiausiai, taip pat koks žemaitiečių menas.) Svarbu, man regis, kad parapija savo laiku išgyveno šį įvykį kaip herojišką. Iš tokių įvykių kuriasi ir herojiška tautos nuotaika.

—

TIESA IR PRIEVARTA

Kadangi tiesa gali būti tik paties žmogaus įsivaizdavimas ir šia prasme tik laisvai atskleidžiama, tai visų pirma idėjinę kovą iškreipia bet kokia, fizinė ar dvasinė, prievarta. Kiekvienas sąžinės prievartavimas yra brutalus žmogaus išniekinimas, kuriuo pasiekiamas tik išorinė jėgal nusilenkimas, o ne vidinis žmogaus tiesai laimėjimas.

Iš Juozo Girmiaus "Žmogus be Dievo"

V. Kasiulis

Natūrmortas (aliejus)

Iš parodos "Gallery International" patalpose, Clevelande

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

Vasario 16 ir kitataučiai

Tokia antraštė Kanados lietuvių savaitraštis "Tėviškės Žiburiai" 3. m. sausio 28 d. numeryje tapino trumpa, bet įdomu Vytauto Adomaičio straipsnį. Autorius, kaip laikraščio redakcija jį skaitytojams pristato, yra JAV gimęs lietuvis, vyčių veikėjas. dėl to jo pasisakymas Vasario 16-sios reikalu yra vertas dėmesio.

Straipsnyje V. Adomaitis tarp kitko rašo: "Aplamai kalbant, anglosaksų užklaukus, kokia mano vardo kilmė ir atsakius "Lithuanian", beveik visada sekdavo pasiteiravimas — kada Lietuvos valstybė atsirado? Atsakius, kad nuo 1918 m., didesnio dėmesio Lietuvai neparodydavo, tik kartais paklausdavo, ar kalba panaši į rusų. (Idomu, kad jau ne į lenkų, kaip tai būdavo prieš II D. karą.) Beveik veltui būdavo tikslusis aiškinimas apie Lietuvą, nes vis tiek klausiančiojo galvoje galutinai pasilikdavo naujos sukurtos valstybės data su pirmuoju pasauliniu karu. Bet visi kitoks įspūdis būdavo klausiančiam asmeniui, kai atsakydavau, kad pirmutinis Lietuvos valstybės karalius buvo apvainikuotas jau 1253 m. Toks asmuo tuoju parodėdavo nusistebėjimą, kad Lietuva jau turėjo karalių prieš ketelį šimtų metų, kai tuo tarpu apie Ameriką dar niekas nežinojo. Taip pat tai padėdavo išryškinti faktą, kad lietuvių tauta savo istoriją turėjo jau pusę tūkstantio metų prieš JAV įsteigimą 1776. Po tokio paaiškinimo amerikiečių interesas tapdavo netikėtai didelis ir reikėdavo, klausytojui prašant, papasakoti daugiau apie Lietuvos istoriją. Tokiais atvejais žmogus jausdavo didelį pasitenkinimą turėti pažintį su kolega amerikiečiu, kurio ainių valstybė siekia romantiškus viduramžių riterių - vyčių laikus".

Toliau autorius samprotauja, kad Lietuvos prestižas ir garbė gal būtų daugiau pakilę, jei Nepriklausomybės pradžioje būtų būtų valinavę karalių Mindaugą II-jį, nors ir Uracho kunigaikščio asmenyje. Tada lenkams nebūtų buvę lengva skelbti pasauliui, kad Lietuva buvusi tik Lenkijos provincija. Žinoma, tai kontraversinė tema. Daug kas gal ir nesutiks su autoriaus išvadomis, nes Uracho kun-

gaikštis, kaip žinoma, buvo lenkų kunigaikštis, o ne lietuvis.

—

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD, MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0873

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670.

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6807

DR. B. GAIZIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė akušerija ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.

Sešt. 12-3 v. p. p.

Trečiadieniais uždaryta

WA 5-2017

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2737 West 71st Street

Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro.

Seštad. nuo 10 iki 12 valandų.

Trečiadieniais uždaryta

Pacientus priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. PR 8-3220

Namų — rez. PR 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

2656 West 63rd Street

Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v.

JAU "ISISAVINAMA" PARTIJOS ĮSAKYMAI

BEN. BABRAUSKAS

Sovietiniams rašytojams jau primenama "aktualieji" reikalai. 1967 metais sukanka 50 metų nuo bolševikinės revoliucijos ir 100 metų nuo Lenino gimimo, taigi toms sukaktims visoje Sovietų sąjungoje ir jos okupuotose kraštuose pradedama ruošti.

Maskviniai rašytojai jau davė toną, kurio turės pasekti Vilnius ir kitos sostinės Maskvickiai rašytojai, savo ataskaitiniame susirinkime 1965. I. 20 d. kalbėdami 1,200 sostinės rašytojų vardu (už juos, žinoma, kalbėjo jų sekretorius Markov...), nusilenkė partijai, iš savo pusės formuluodami, jog "sovietinė literatūra — yra mūsų komunistinės partijos vaikas, jina yra ištikimas ir išbandytas partijos pagalbininkas".

Kai pačios Maskvos rašytojai savo susirinkime taip klaupiasi prieš partiją, ko norėti, kad Mielaitis, Sluckis, Reimeris ir kiti iš Lietuvos kilę maskviniai auklėtiniai drįstų pakelti kiek kitokį tautišką, balsą? O jeigu kas abejotų, kaip nūnai turi būti suprantamas tautiškumas sovietijoje, pacituokime Literaturnąją Gazetą 1965 m. Nr. 6: "Tautiškumas charakterizuojamas ne lokalizmu, kaip etnografiškumas, bet ryšių su kitomis kultūromis intensyvumu, plačiu išėjimu į bendražmogišką pasaulį". Štai kaip turi reikštis ir lietuviškasis "tautiškumas" pagal rusų komunistų pamišėliškai suplanuotus ir visoms tautybėms pateiktus nurodymus. Vadinasi, "tautiškumas" turi reikštis ne tautinėmis, ne etnografinėmis savybėmis, bet intensyviais ryšiais pvz. su rusų kultūra (o gal ir su amerikiečių?!).

J. Zukov maskvinių rašytojų susirinkime paskyręs savo kalbą ideologinei kovai prieš buržuazinę apolitiškumą, baigė, kaip žemiausias partijos tarnas, pagal Pravdos 1965. I. 9. d. formulę: "Sovietiniai literatai visada atsimeina, kad žemėje nėra ir negali būti niekada talkingo sambūvio priešišky viena antrai ideologijų — komunistinės ir buržuazinės" (Literaturnąją Gazetą, 1965. I. 26). Tai jau patvirtina, kad minėtojo Pravdos literatūrinio kodekso straipsniai tokie svarbūs, jog

jie atskirų rašytojų išmokstami jau atmintinai.

Sovietų rašytojų vadas kovoja už visų tautų nepriklausomybę

1966 m. pavasarį įvyks IV-asis visų sovietų rašytojų suvažiavimas. Prieš tą suvažiavimą visose respublikose įvyks įvairūs rašytojų "valdybų plenumai", ataskaitiniai susirinkimai ir panašūs agitaciniai sambrūzdžiai.

Toną davė centrinės SSSR Rašytojų sąjungos valdybos plenumas, susauktas 1965 m. sausio mėnesį Maskvoje. Tos sąjungos sekretorius N. Tichonov pasakė pagrindinę kalbą, užimančią gerą ketvirtadalį Liter. Gazetos 1965. I. 28 d. numerio. Žinomas sovietų publicistinis poetas Tichonov pradeda iškilmingai, taikliai nusakydamas sovietinės literatūros misiją:

"Jau nuo pirmųjų savo žingsnių sovietinė literatūra buvo šviesos pusėje — priešais tam-
są, tiesos pusėje — priešais me-

lą, progreso pusėje — priešais reakciją; jina tiesiai ir atvirai pasiskelbė aktyviu dalyviu kovos prispaustųjų prieš prispaudėjus".

Toliau tiesiog už širdies griebias žodžių sriautas liejasi iš sovietinių rašytojų vado burnos "Sovietinė literatūra išėjo iš giliausios pagarbos dirbančiajam, kovojančiam už savo tautos žmogui, naujo gyvenimo kūrėjui ir visų vertybių žemėje tvėrėjui, kovotojui už laisvę ir visų žmonių bei tautų nepriklausomybę".

Tikrai šitokiam drąsiam vyriui lenininės premijos nepakan-ka: jam reikės pasistengti išrūpinti 1965 metų Nobelio taikos premiją. Žinoma, su sąlyga, jeigu tas sovietinės literatūros vadas padarys įtakos partijai, kad ši gražintų visoms jos pavergtoms tautoms nepriklausomybę. Tai būtų stačiai epochinis įvykis: vienu partijos mostu baigtųsi visi šaltieji ir šiltieji (Nukelta į 6 psl.)

Piešinys Prano Gailiaus

Genutė Buračaitė

VIDURZIEMIO SAPNAS

Liepsnoja pavasariu medis,
Nuo jo ir laukai.
Mes, juos draugiškai pasveikinę,
Grįžtam žiemon,
Į sapnais kveplančius namus
Ilgai, liūdnai miegot.

Saulėtekis užgeso tavo veidas,
Nežiburiuoja akys.
Nusiramink, juk mes ne tam atėjom,
Kad tik prisiminimuos susitikume.

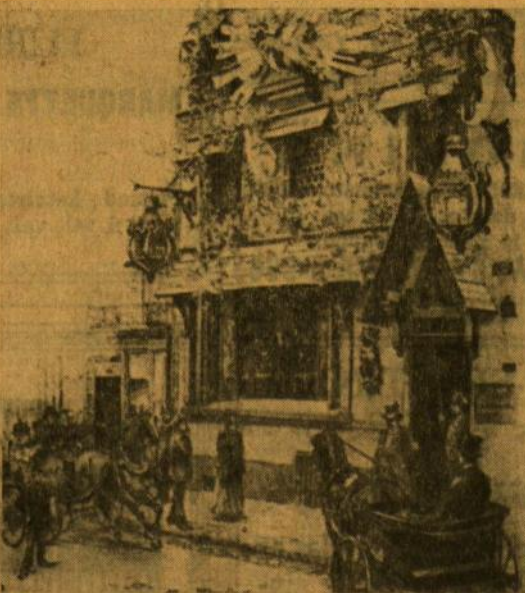
La vie en rose

Zigmas Umbražūnas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Ir ko ten nesurinkdavai! Koks veidų, spalvų, apsirėngimo įvairumas. Ant šulių pasilpę muzikantai pliekdavo "šibirius", o jei kam užėdavo į galvą tokia skaidri mintis išdrožti prakalbą, niekas jo už tai nepapeikdavo. Pradedantieji menininkai čia parodydavo savo kūrybą, kaip ir pradedantieji poetai paskaitydavo graūdžias ar linksmas eiles, gi Vieux Colombier rūsyje, kurio visos lubos buvo iškarstytos kabantiomis bonkomis, vykdavo avangardiniai teatro bandymai, kaip ir pritinka Vieux Colombier teatralinei tradicijai.

Tuo metu kelios tokios užleigos itin buvo išgarsėjusios, kaip Tabou, Rose Rouge, Soleil d'Or, Chat Noir. Ir ši kartą, besilaukiant Paryžiuje, kažkaip sunku buvo atsispirti pagundai bent porą tų vietų vėl aplankyti. Bet koks nusivylimas! Iš daugelio ano meto "poetiškų" užleigų belikę tik paprastos karciamos su rėkiančiomis neono reklamomis ir Cicero stiliaus programomis, o taksistas net nežinojo, kur tas Tabou yra. Pilnas anų dienų prisiminimų, gaudulio pagautas, stebėjau "išamerikonintą" Tabou, kuriame stumdėsi pavargę amerikiečiai turistai ir tiesiog neįsivaizduoti žvilgsniu žūrėjo, kaip baltutėlė turistė iš Alabamos bučiavo juodų juodžiausią katilą išvaizdos negrą, kuriam dargi nestigo arogancijos. Nei tų bačkų, nei tos dūmuose virpančios blankios šviesos, nei to nuoširdaus klagesio... Pakilau nuzulintais laiptais į viršų ir

"Juodojo katino" užleiga senoje praėjusio šimtmečio gravūroje

palengva pradėjau dėti kojas Cafe de Flore linkui.

Anuo metu Cafe de Flore buvo lyg ir visų egzistencialistų centras, kur tikėjaisi pamatyti tokias garsenybes, kaip Jean - Paul Sartre su Simone de Beauvoir. Jie daugelį savo raštų yra čia parašę! Dabar ir šita buveinė pasikeitusi. Sartre ir visos jo dvaras išsikėlė į Montparnasse, kuris tarp abiejų karų taip buvo pamėgtas menininkų, rašytojų, studijozų ir visos, taip vadinamos, "žuvusios generacijos"...

O pastarojo pokario metais kaip tik gyvenau Montparnasse. Iš čia netoli į Lotynų kvartalą, į Saint Germain - des - Pres. At-

rodydavo, čia gyvendamas alsuoji praėjusių generacijų nuotakomis. Ir kaip nedaug tuo metu buvo reikalinga, kad valandėlei pasijustumei visa tuo patenkintas... Kur-ne-kur buvęs, vis užsukdavau į Montparnasso kapi-nes, kur prisiglaudęs nemažas būrys rašto žmonių ir kitų menininkų. Ypač mėgdavau aplankyti Baudelaire ir Gui de Maupassant kapus, kurių tyloje jų trapus gyvenimas iškildavo nauju prasmingumu. Ilgai klausydavau milijoninio miesto dunksėjimo, kažkaip tilstančio amžinoje Montparnasse kapinių ramybėje... Atėjo didžios kartos, sie-lojosi, kentėjo ir paliko kūrybos lobius, kurie mūsų gyvenimą dabar daro prasmingesnį.

Bevalkščiodamas po Montparnasse ar pusdienį begurkšnodamas kavos puodelį Dome ar Rotonde, negali neprisiminti šimtus kūrybingų žmonių, kurie šitą kvartalą taip išgarsino. Čia gyveno ir kūrė beveik visa amerikiečių "žuvusios generacijos" rašytojų karta; Hemingway ir Fitzgerald, rodos, ir dabar tebevaikščioja čia plačiais bulvarais... Šio šimtmečio pradžioje čia kūrė būrys menininkų, susibūrusių apie Salon des Independendants; jie praskynė kelius moderniajai tapybai. Vėliau Montparnasse būvodavo Modigliani, Utrillo, Picasso, Chagall, Matisse, Rouault ir dešimtys kitų, jau meno istorijon įėjusių vardų. Čia kūrė ir įdomiu bei skandalingu gyvenimu garsėjo japonų dailininkas Foujita. Rotonde kavinėje daugelis jų išstatydavo savo kūrinius ir šioji užleiga buvo pavirtusi lyg ir savotiška moderniojo meno galerija, kurios šlovė vėliau bandė paveržti Coupole. Montparnasse taip pat buvo gyvas ir kabaretinis gyvenimas, kai kurios užleigos, kaip Cameleon, įsteigta skulptoriaus Levet, ar Jockey Cafe, Boule Blanche, Jungle ar savotiškos reputacijos Monocle veikė ar tebeveikia ištisus dešimtmečius, rasdamos vietos plačioje ir įvairoje praėjusių kartų kūryboje.

K. Zoromskis

(Paveikslas rodytas 1958 m. Riverside muziejuje New Yorke)

Nuo Greenwich iki abstrakto

(Atkelta iš 1 psl.)

siai turės nusilenkti "rep art". Šitoks greitis vystosi tik New Yorke, jo nėra nei Paryžiuje, nei Milane, nei Barcelonoje ir, savaime suprantama, kad jo nėra Londone. Ar tai būtų ženklas, kad New Yorkas šiandien mēnė pirmąją, ar kad nueita dekadensio keliu, parodys netolima ateitis.

— Koks yra Jūsų pačių meninis nusiteikimas ar credo?

— Man daug sunkiau kalbėti apie save patį. Todėl gal geriau iš viso šia tema nekalbėti. Jaučiu tik, kad menininkas turi eiti kartu su gyvenimu. Atsiliukti bent 10 metų yra mirtina nuodėmė meno eruditų pasaulyje. Tuo labiau, kai atsiliekama 50–100 metų. Yra gera eiti kartu su gyvenimu. Geriausia yra sugebėti bent porą metų išbėgti į gyvenimo priekį, nes tik šių rankose yra meno pasaulis. Taip visada ir buvo. Nors šiandien kalbama, kad abstraktusis menas eina į savo gyvenimo pabaigą, paskutinė Pittsburgho tarptautinė paroda, užsidariusi vasario 10 d., nepavirtino to spėjimo. Daugiau kaip trys ketvirtadaliai tapybos

ir skulptūros atstovavo abstraktų meną daugeliu atvejų naujose formose. Visos šešios premijos ir įvairios keturios perkamos premijos buvo paskirtos už abstrakčius darbus. Abstraktus menas, šiandien jau 50 metų amžiaus, yra gaivališkas ir pilnas naujų kaprizų. Yra viena galimybė, galinti jį sunaikinti. Tai būtų natūrali reakcija sugrąžinti daiktą vėl į drobę. Apie tai jau yra imta galvoti, tačiau vis nieko naujo neprieinama, kartojant buvusias išraiškas.

— Kokie Jūsų artimesni ir tolimesni planai?

— Noras išsakyti abstrakčiose drobėse. Kada viską būsiu pasakęs, kartais galvoju apie galimą realybę gražinti daiktą atgal į drobę. Tai ir būtų ta natūrali reakcija bedaiktei tapybai, norint ją vėl sudaiktinti. Bet tai dar tebėra problema, ir šiandien dar nesu tikras, kaip ir kada ją pradėsiu spresti. Vis dar jaučiu, kad abstrakti tapyba yra užtenkama priemonė išreikšti emocijai. Be to, ji nepašalina nei vieno estetišio elemento, reikalingo tikrai tapybai. Dar daugiau: ji ne-

niekina buvusios tapybos, bet tik apsisvalo nuo tapybai kai kurių nevisai reikalingų estetinių elementų.

— Ką Jūs vadinate estetiniais elementais?

— Yra keletas įvairių estetinių elementų. Nepasirengęs jų visų apibūdinti. Suminėsiu tik pačius svarbiausius, kurie sudaro tikros tapybos griaučius, nes pagal juos yra sprendžiama kūrinio vertė. Du iš svarbiausių elementų, sudarančių tapybos bazę, yra konstruktyviniai: kompozicija linijos, formos, pavidalų ir kompozicija spalvų. Ypatinai svarbus dar ir kitas elementas — pats išpildymas drobėje. Tai techniškas elementas: kaip ant tam tikros medžiagos uždedama kita medžiaga (dažas ant drobės)). Šie trys elementai yra patys svarbiausi, sprendžiant grynosios tapybos uždavinį. Yra ir daugiau estetinių elementų, kaip daiktai, perspektyva, idėja, simboliai, bet tai jau beveik kita tema ir daugiau pagalbinė ar literatūrinė negu tapybos užduotis.

— Kas bus ypač charakteringo Jūsų parodoje Chicagoje?

Greenwich Willage

— Georges Braque laiške Jean Cocteau sakė: "Aš nesu revoliucionierius, nes nieškau išsispardymų; neramumas mane patenkina. "Apie savo ruošiamą parodą Chicagoje norėčiau pasakyti kažką panašaus. Jeigu kas bandys ieškoti revoliucijos, pastebės, kad jos ten nėra. Yra tik evoliucija. Jis pamatys mano persilaužimą iš daikto į bedaiktes formas, ir po to tik bedaiktes formas, kurios tačiau vis dėlto vaizduoja gyvenimo realybę. Ryžausi parodyti evoliucijos kelią, ir užtat parodai derėtų pavadinimas "Nuo Greenwich iki abstrakto". Greenwich gatvės vaizdas tapytas 1957–58 metais. Visi kiti paveikslai atlikti per paskutinius 6 metus, gi keletas paskutinių 1964 metais. Viso bus apie 40 darbų.

— Kaip Jūs vertinate lietuvių meninį gyvenimą?

— Sunku šnekėti apie tai, nes visada susiduri su balne įsigyti dar daugiau priešu. Mes turime gerų dailininkų. Statistiškai pagal žmonių skaičių mes galėtumėm stovėti gal ir neblogoje tarptautinėje vietoje. Nelaimė, kad dar vis neturime kultūros srityje savo eruditų tam reikalui suprasti ir globoti. Ši faktą dar sunkina nenormali mūsų politinė padėtis. Tuo labiau, kad kultūros reikaluose įvairiose pasaulio dalyse vis daugiau krepiama dėmesio į savo krašto gimimus. Taip pat norėtusi, kad ir didesnė mūsų bendruomenės dalis pradėtų atskirti tikrus pranašus nuo pasivadinusių. Yra visai suprantama, kad žmogui, dirbančiam 8 valandas vien dėl pragyvenimo, nėra nei laiko, nei jėgų gilintis į kai kuriuos svarbesnius kultūrinius reiškinius, bet manyčiau, kad tai neturėtų būti pakankamas motyvas lengvesniam pasiteisinimui.

Vakaras jau riedėjo į vidurnaktį. Dail. K. Zoromskis dar vis tebetriusė po savo studiją, dėdamas savo spalvingas ir nuostabias drobes į dėžes kelionei Chicago. Iš tikro skaitytojas tepajus dailininko meną, tik pats ji išvydęs. Tai bus tikrai neeilinė proga. Mano geriausi linkėjimai abejiems susitikti. Šiame interview girdėjote pergalvotas dailininko mintis apie abstraktų meną, dabar tegul pats menas kalba į Jus kovos mėn. 4 d. atidaromoje parodoje Čiurlionio galerijoje. Saulius Šimoliūnas

Pavakarė ant Senos tilto

Tuo po karo Montparnasse kuriam laikui buvo lyg ir apmirus. Bet turistams tiesiog okupavus Saint Germain - des - Pres, Montparnasse vėl smarkiai atgijo, ir šio kvartalo šlovė vėl pradeda garsėti. Čia vėl spiečiasi artistai, menininkai, poetai ir bohemininkai, kažkur vis vietoje skubą Rue de Vavin ir Montparnasso bulvarą sankryžoje...

Rue de Vavin jau kelintas dešimtmetis veikia nedidelis restoranėlis, kurio savininku ir virėju yra baltųjų rusų emigrantų aristokratas nuo Pavolgės. Mane supažindino su juo vienas šveicarų žurnalistas, turįs fenomenalinių gabumų kalboms, kurių mokėjo per šešiolika, jų tarpe visai neblogai ir lietuvių kalbą. Mūsų kalbą jis išmoko, išmilyjęs vieną lietuvių šveicarijoje. Bet, nežinūrint, kad romansas nekaip pasibaigė, jis vis dėlto pasiliko lietuvių kalbos ir lietuvių mylėtoju. Taigi, kartą su juo užsukome pas tą baltųjų rusų aristokratą barščių suvalgyti ir išsikalbėjome. Senas emigrantas mane apžėlgė ir tarė:

— Na, matau, kad dar tik pradedate ilgą kelią...

Idomu būdavo su juo pakalbėti. Ilga politinė emigracija dar nebuvo sugriovusi išdidžių aristokratiškų bruožų ir elgesio. Kartą jis mudviem parodė caristinės Rusijos kavalerijos karininko uniformą, pridurdamas:

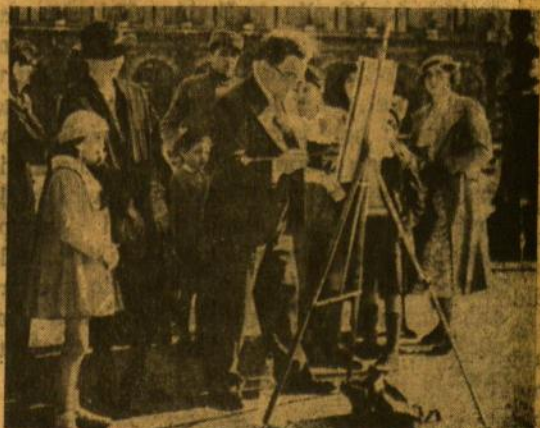
— Aš savo testamente esu pažymėjęs, kad mane palaidotų šitoje uniformoje ir kai bus galimybė...

Čia kiek palaukęs ir lyg susimąstęs pridūrė:

— Taip... Ant Volgos kranto...

Man kažkaip ūmai prisiminė kitas politinis emigrantas, didis prancūzų romantikas Chateaubriand. Neapkęsdamas Napoleono, išvyko politinė emigracijon, pilnas nostalgijos ir meilės Prancūzijai rašė savo kūrinius, vėliau pasilaidojo prie didelio vandens, kad ir miręs amžinai girdėtų šniokščiančias, audringas Atlanto bangas...

Rusų emigrantų gausumas Paryžiuje mane tiesiog stebino. Kurį laiką domėjausi jų gyvenimu, užsukdavau į jų katedrą pasiklausyti puikaus choro ir kupinų liūdesio (Nukelta į 4 psl.)

Dailininkas Paryžiaus gatvėje

Algio Šimkaus "Čičinsko" klausimu

VLADAS JAKUBENAS

Algis Šimkus yra asmuo, kurio profesija ir specialybė sunkiai apibūdinamos. Mūsų žymiojo kompozitoriaus Stasio Šimkaus sūnus, gimęs Amerikoje, jo tėvui kelerius metus čia viešint, buvo anksti savo tėvo supažindintas su muzika; studijavo fortepijono klasėje Kuno konservatorijoje, vėliau tėvo buvo perkeltas į privačią ponios Herbeck - Hansen studiją, kuri, pati būdama gera pianistė, parodė ir pedagoginių sugebėjimų, paruošdama keletą pasižymėjusių pianistų, kaip pvz. dabar Lietuvoje besireiškiantį Valstybiniam teatre pianistą - dirigentą Ch. Potasinskį. Per tos studijos pasirodymą Algis Šimkus, M. Bukšai diriguojant, sklandžiai atliko su orkestru L. v. Beethoveno fortepijono koncertą Nr. 5 ("Emperor"), laikomą vienu iš sunkiausių to autoriaus kūryboje. Kaip J. Kačinskio dirigavimo klasės studentas, Vilniuje A. Šimkus dirigavo 1944 m. Vilniaus Filharmonijos simf. koncertą. Tiek konservatorijoje, tiek su savo tėvu A. Šimkus išėjo ir kompozicijos mokslo pagrindus (bent harmoniją ir kontrapunktą).

Neapsisprendęs galutinai muziko karjerai, A. Šimkus baigė Kuno V. D. universiteto Teisės fakultetą ir 1942 m. buvo pakviestas Vilniaus universiteto Tarptautinės teisės katedros asistentu.

Atvykęs į JAV, pradžioje vargonininkavo žinomo kultūros mecenato prel. Juro, Lawrence, Mass. parapijoje. Laisvalaikį studijodamas, įsigijo Sociologijos magistro laipsnį Harvardo universitete. Papildydamas kulkas vargoninko pajamas, dirbo televizijos taisymo dirbtuvėje, įsigydamas žinių elektronikos srityje. Atsisakęs nuo vargonininko pareigų ir atvykęs į Chicago, gavo darbo Admiralo C. elektronikos srities technikoje leidykloje, kur greit pakilo iki redakcijos nario; jo pareigos yra išaišyti anglų kalba ir paruošti spaudai specialistų inžinierių parašytus straipsnius, kurių specialios žinios dažnai prašoka stilistikos valdymą.

St. Sodelka, pakvietęs A. Šimkų kaip taktininką "Dainavos" ansamblin, greit perleido jam lygia teisiu dirigento pareigas; a. a. maestro dažnai negaliojant, A. Šimkus vaidmuo ypatingai padidėjo. Kaip "Dainavos" dirigentas, A. Šimkus įnešė naujų elementų į šio ansamblio veiklą, kasmet patatydamas stambesni ir sunkesni lietuvišką veiklą. Buvo tai VI. Jakubėno "Mano pasaulis" (Putino žodžiais), autoriaus pritaikintas fortepijoniui su vargonais; toliau sekė ištraukos iš St. Šimkaus operos "Pagirėnai", J. Gaidelio "Kantata aipe Lietuvai" ir pagaliau šiais metais - paties A. Šimkaus parašyta muzikinė baladė "Čičinskas" (Maironio žodžiais). Prie sunkesnių A. Šimkaus įvyk-

dytų darbų priskaitytina ir VI. Jakubėno "Tremtinių ir išvežtųjų giesmė", įtraukta "a capella" (be fortepijono pritarimo) versijoje į "Dainavos" išleistą plokštelę.

A. Šimkaus gyvenimo kelias, kaip matyt iš jo ligiolinės biografijos, rodo gan vispusiškų gabumus; jo pasirodymas, kaip kompozitoriaus, suprantama, sukėlė susidomėjimo.

Normaliai, jei žmogus, muzikoje išlavintas, bet kūryba neužsiima, kas nors parašo, iš jo laukiama jau išbandytai keliais, daugiau ar mažiau sklandžiai mokyklinė, konvencinė harmonija parašytos muzikos. Šio straipsnio autoriui teko tarpais sėkti "Čičinsko" kūrimo stadijas, kaip būsiam akompaniui bei daugiau prityrusiam kompozitoriui, A. Šimkus atnešdavo įvairius fragmentus parodyti ir pasitarti. Buvo išsiskyrę nustebe, kad šis muzika yra "visai ne tai, ko reikėtų laukti"; buvo jaučiama, kad kompozitorius ieško ir randa originalius keliuos, kad turi tvirtą harmonijos pažinimą ir, kas ypač svarbu, kad net eksperimentuodamas su naujesnėmis harmonijomis nepraranda krypties ir ryšio pajautimo, kas gali ypač dažnai sudaryti pavojų, apleidžiant įprast konvencinės harmonijos keliuos. Patarimai ar smulkios pataršos apsiriboję pianistiniais akompanimentu palengvinamais ir nuomone: "ši muzika rodo aiškių kūrybinių gabumų, turi daug gražių idėjų, yra tvirta techniška, bet... aš nežinau kaip šis veikalas veiks į plačią publiką visumos atžvilgiu". Nes tikrai, visa veikalo eiga buvo kiek nepaprasta; jame nėra jokių aiškių vaidmenų, bet choras, du solistai ir protarpiais įsiterpiąs deklamacijos pasakoja, anot autoriaus, "apie tai, kas buvo seniai ir dar vargu ar šimtaprocentinė tiesa. A. Šimkus, atrodo, vengė didesnių dramatiščių įsiveržimų muzikoje, į baladės įvykius žiūrėdamas šviesiai, iš tolimes istorinės (ar neistorinės) perspektyvos.

"Čičinskui" pastatyti buvo įdėta daug darbo. Pastatymo metu teko sėdėti prie toli nukišto fortepijono ir skambinti nelengvą akompanimentą, gerai negirdint nei solistų, nei deklamacijų. Apie visumos įspūdžio susidarymą negalėjo būti nei kalbos. Iš nugirstų nuomonių, atrodo, kad savotiška Marijos aukštesnės mokyklos salės akustika ir, režisūros sumetimais, kiek savotiškas atlikėjų (deklamatorių, stygų kvarteto ir pianisto) sudinimas padarė, kad salėje kai kur nesigirdėjo kvarteto, kai kur deklamatorių, o kai kur gerai girdėjosi viskas. Atrodo, kad nuo tų sąlygų priklausė ir klausytojų įspūdžiai bei nuomonės.

Po koncerto teko pakartotinai išklausyti juostas, kurioje buvo viskas aiškiai girdėti, tiek choras, tiek ir solistai bei palydovai, tiek ir vienas kitas nesklaidumas; šių paskutiniųjų buvo gan mažai; veikalas buvo gerai išmoktas, nebent reikalaus kai kurių dinamiščių išlyginimų: "Kalėdinė" dalis galėtų būti švelnesnė ir lyriškesnė, o kai kurie dinamiški epizodai - kiek smarcesni ir greitesni. Juostos klausant, ypač išliko abiejų solistų J. Vaznelio ir D. Stankaitės partijos kiek kūrybinio ryškumo, tiek ir gražaus atlikimo atžvilgiu, su aiškia dikcija ir dramatine ekspresija.

Giliu įsitikinimu galiu pareikšti, kad A. Šimkus "Čičinskas" yra keleriopai vertingesnis veikalas muzikiniu atžvilgiu, negu iki šiol matyti mūsų spaudos įvertinimai. Yra tai originalus, spalvingas įnašas mūsų literatūrai, savo pobūdžiu gerokai skirtingas nuo kitų tos srities mūsų veikalų. Jo kiek epizodinė, ar mozaikinė struktūra duoda vis dėlio didesni vieningumą, negu buvo laukiama, nors yra pora vietų, kur norėtųsi didesnio muzikinio išplėtimo, ypač chorinėje partijoje veikalo viduryje. Choro partija išlaikyta diatoniskame, harmoniškai santūriame stiliuje, nors pasitaiko ir disonuojančių harmonijų bei staigių moduliacijų bei laisvesnių balsų vedimų. Akompanimento harmonija naujoviškesnė, nevengianti disonuojančių ryšių su tonalumu ar diatonizmu.

Savičiausia, ir, gal būt, kontroversiškausia "Čičinsko" pusė yra jo minties dėstymas. Autorius nenori pabrėžti žiaurių dramatiščių momentų ar įnešti tragizmo. Toliau: jo pažiūra yra giedri, epiška. Muzika kan santūriai kai kur išreiškia dramatiškus įvykius, bet tolimesni komentarai - epiški šviesūs. Čičinsko rūmai sugriūva iškilmingai, bet ne niūriai; klebonas, neįsileidžias Čičinsko į bažnyčią, vaidnuojamas šviesiai, romantiškai. Trumpas dramatinis sąjūdis; deklamatorė pareiškia: "žiebia švies, ir klebonas..." -; po trumpos pauzės muzika epišku rėmumu pereina prie tolimesnių etapų.

Atsiveikinant su Paryžiumi: šios apybraižos autorius Zigmąs Umbražinas.

giškai primena Paryžių ir jame praleistas dienas, ypač anas dienas, kai jautėmės lyg ir pasaulio centre gyvenę, ir visos gyvenimas atrodė dar prieš akis...

Ilgam laikui dar užtenka daugybės minčių.

Lėktuvas skrenda virš Islandijos, ir matau saulėje bežvilgančius, lyg sidabrą, geiserius. Po kiek laiko jau stebiu neužmatomus, rūsčius Grenlandijos plotus ir plikų kalnų bei uolų daubose giliai mėlynus, labai giliai mėlynus ežerus.

Lyg ir girdžiu jau labai žinomas ir nesuskaitomai daug kartų girdėtas melodijas, tų tipiškai prancūziškai liūdnų dainų melodijas apie įsivaizduojamą gyvenimą apie mirusius rudens lapus...

Bet šita akimirka tos dainos ir tos melodijos kažkaip visai naujos. Ir tie paprasti žodžiai kažkaip giliai prasmingi, ...toje rūsčioje Grenlandijos plotų begalybėje pasikendus...

Ir vėl atsiveikinu su Paryžiumi. Dar užbėgu į Metro, lyg ir sudiev pasakyti. Savotiškas Metro kvapas taip nostalg-

Algis Šimkus

py. Plačiau vestas veikalo galas kompensuoja jo epizodiškumą ir suteikia efektingą užbaigą.

Jau minėtas savotiškumas "Čičinske" yra atskirų vaidmenų trūkumas: visi atlikėjai kartu pasakoja, kaip jau m'nėjom, apie tolimus ir mums nebe realius įvykius.

Visa tai yra kiek savotiška ir truputį ne tai, ko laukiama. Bet... kodėl ne? Kodėl baladės atvaizdavimas turi eiti jau pramintais keliais, žinoma iš aibės operų, kantatų, oratorių visoje pasaulinėje literatūroje? Iš klausymų "Čičinsko" juostos šio straipsnio autoriui sutvirtino įsitikinimą, kad Algis Šimkus pasirinktoji forma organiškai išplaukia iš jo kūrybinės individualybės; prisimant riziką, kad tai gali kelti kam nestebint ir kai kam nepatiktį.

Iš to neišplaukia, kad "Čičinskas" nereikalauja kai kurių patalų. Jos turėtų liesti daugiausia kai kurių muzikinių, o ypač chorinių epizodų išplėtimą, suteikiant jiems užbaigtesnės formos, bet ne paties veikalo struktūrą.

Kaip tai bebūtų, viena yra aišku: turime "naują" kompozitorių. Įvairiomis kryptimis sėkmingai "besiisvaistę" A. Šimkus nešioja savyje vieną neišnaudotą talentą muzikinei kūrybai. Jo pirmas išėjimas į viešumą parodė rimtą kompozicinės technikos valdymą ir savitą kūrybinį veidą: šviesiai lyrišką, gyvą, dažnai humoristišką, su gražia, lietuvišką brojų melodijos dovana. "Čičinske" jaučiama palinkimas į epizodiškumą su geru trumpesnių formų valdymu; pavykęs ir efektingas baladės finalas, kuriame parodytas ir polifonijos valdymas rodo stambesnių formų galimumą. Tačiau apie tai galėsimė spręsti iš tolimesnių darbų.

"Naujamūiui" kompozitoriui Algijui Šimkui linkiu neuatrukti įdomiai ir savitai pradėto kūrybinio darbo. "Čičinskas" turėtų būti pakartotas, nes keletas šimtų žmonių negavo bilietų premijon; antra - yra tai veikalas gan rafinuotas, kuris, antra kart klausant, daug kam gali geriau patikt negu pirmame susipažinime. Jis nėra tačiau tiek sunkus suprasti, kad jo įdomumai negalėtų pilnumo eilys išryškėti jau iš antro karto eiliniam, muziką mėgstančiam žiūrovui. "Čičinsko" pastatymui geriau tiktų mažesnė salė, kaip pvz. Jaunimo centre, kur visos solistų, deklamatorių, stygų kvarteto ir choro dalelės geriau galėtų pasiekti kiekvieną klausytoją.

Mūsų kompozitorių šeima praturtėjo nauju ryškiu nariu; mūsų muzikinė literatūra - nauju savitu veikalu. "Dainavos" ansamblis parodė sugebą sėkmingai nugalėti vis komplikutesnius kūrinius ir įvykdyti dar vieną reikšmingą žygį - parodyti viešumai stambesnius ir sunkesnius lietuviškus chorinius veikalus.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.

3039 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Rastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. d.

KAI ABEJOJAT DĖL SIUNTINIO dovanų savo draugams į S.S.S.R.

PASINAUDOKITE ŠIUO SAUGLAUSIU KELIU:

1. Nuspręskite, ar jūs norit siųsti siuntinį iš čia, ar dovanos užsakymą automobiliui, motociklui, siuvamai mašinai, TV aparatui ar maisto siuntiniui.
2. Pasinaudokit patikimos firmos kuri turi geriausią reputaciją patarnavimu.
3. Pasitikrinkit, ar šios firmos patarnautojai yra patyrę, kad galėtų tinkamai atlikti jūsų užsakymą.
4. Pasitikrinkit, ar ši firma yra oficialiai pripažinta.
5. Paieškokit firmos, kuri šios srities biznyje yra virš 30 metų. Paieškokit ir rasit:—

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

Pagrindinė įstaiga: 716 Walnut Street PHILADELPHIA, PA. 19106

Telefonas: WA 5-3455

Atomų dalelių teorija SU6

POVILAS ŽICKUS

Sakoma, juo giliau į mišką, tuo daugiau medžių. Taip yra ir su atomo tyrimais. Čia turime reikalo su medžiagomis, kurių nematom ir neužčiuopiam. Todėl su jomis dar sunkiau, negu miške paklydus.

Sausio 20 d. New Yorke, Amerikos fizikų draugijos suvažiavime, du Rockefellerio Instituto mokslininkai pateikė dar vieną naują atomo dalelių teoriją. Teorijoj dėstoma apie atomo dalelių ryšį, apie naujas daleles ir apie tai, kaip jos veikia viena kitą atomo branduolyje. Čia taip pat įrodinėjamas ryšys tų dalelių, kurios seniau atrodė neturinčios jokio tarpusavio ryšio. Ši teorija gal būsianti atsakymas į problemą daugiau negu šimtui tų sub-atominių dalelių, kurios jau esančios surastos.

Dr. Abraham Pais ir dr. M. A. B. Beg savo teoriją pavadino "SU6", kurią pateikė tiems 6,000 susirinkusių fizikų. Tą teoriją anie fizikai atidengė ir specialioj spaudos konferencijoj.

Prieš eilę metų kai kurie fizikai tvirtino, kad atomas jau yra aiškus, žinomas ir paprastas, kad jis susideda tik iš protonų, elektronų ir neutronų. Gi kiti tikėję, kad yra kažkas ir daugiau, negu tos trys dalys. Todėl atomo tyrimai vyko ir vyksta visą laiką ir toliau. Su aukštos energijos aparatais buvo atidengiama vis kas nors naujo. Nuo 1950 metų jau surasta daugiau kaip 100 sub-atominių dalelių atomo branduolyje. Tos dalelės laikomos viename junginyje, taip vadinamo, "branduolio-klijaus" pi-mesons.

Darant tuos branduolio tyrimus, buvo surandama vis daugiau tų sub-atominių dalelių. Bet lygiai buvo surandama ir tų naujų medžiagų, kurios tas daleles rišo į jų tarpusavio giminybę.

TELEVIZIJAS paprastas ir spalvotas nebrangiai talsau. Už patarnavimą vietoje \$3. už dirbtuvės darbą \$10 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas.

J. MIGLINAS 2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago III. 60632 Tel. YA 7-5980

MOVING

R. ŠERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda. 2047 W. 67 PL. WA 5-8063

Toliau dr. Pais sakė, kad tų dalelių buvo surandama vis kirtinguose pavidaluose ir skirtingose formose, kurios, atrodo, slydo iš mokslininkų rankų, nežinant, ką su jomis daryti. 1964 metais buvo maždaug susitarta dėl tų, taip vadinamų, branduolio džiunglių teorijos, vadinamos "eight-fold", kuri tą šimtą sub-atominių dalelių grupavo į šeimas po aštuonias ir dešimt. Tą "eight-fold" teorija džiunglių gyvulių suvariusi maždaug į zoologijos sodą, bet

niekio aiškaus nepadarėsiu jų vidiniam ryšiui ir tarpusavio sugyvenimui nustatyti.

Ši nauja SU6 teorija dabar padeda geriau suklasifikuoti tas daleles ir duoda geresnį vaizdą jų vidinės dinamikos.

Dr. Pais sako, jeigu atomo branduolio dalelės būtų aktoriai scenoje, tai jis ir dr. Beg yra parašę matematišką instrukciją, kuri aptaria visas galimas roles tų aktorių atomo branduolyje. Savo instrukcijoj jie išdėstė choreografiškas rodykles, kurių tie aktoriai turėtų laikytis, pereinami į kitą rolę.

— Amerikoje mediciną studijuoja 32,000 studentų. Prieš 10 m. buvo 29,000.

UŽSIPRENUMERUOKITE MĖNESINĮ KULTŪROS

ŽURNALĄ

AIDUS

EINA TREMTYJE JAU DEVYNIOLIKA METŲ

Redaguoja DR. JUOZAS GIRNIUS

Leidžia TĖVAI PRANCISKONAI

Metinė prenumerata 7 dol.

Administracijos adresas:

AIDAI

680 Bushwick Ave.

Brooklyn, N.Y. 11221

4 1/2 %

5 %

current dividend on investment bonus 4 1/2 % DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2 % dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 3/4 % už kiekvienus metus, 4 metams praėjus. BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. d. Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST.

Telef.: CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

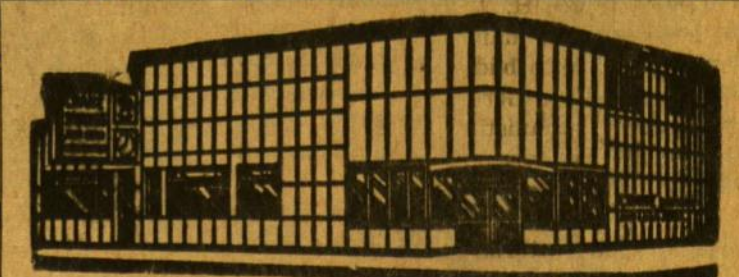
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875

Vedėja J. LIEPONIS

Pirmadi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p. p.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2 %

Naujas aukštas dividendas

mokamas už investavimo

sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRADI. IR PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRM. IR KETV. 9 v. r. iki 8 v. v. ŠEŠTADI. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadi. uždaryta

Lituanistika Lietuvoje ir svetur

DR. JONAS BALYS

I mano pasiūlymą lietuviškas pradžios ir vidurinės ar aukštesniasios mokyklas nevadinti 'lituanistikos' ar 'lituanistinėmis' mokyklomis, bet tiesiog lietuviškomis ar lietuvių mokyklomis (Draugas, 1965. I. 16), pirmasis atsiliepė P. Skardžius savo ilgoku straipsniu "Lituanistika, jos daryba ir reikšmė" (Draugas, 1965. I. 30). Pagal jo išvedžiojimus išeina šit kas:

1. "Pats žodis lituanistika yra visai geras";
 2. "Kas pirmas yra pradėjęs vartoti lituanistiką kaip terminą, aš dabar negalėčiau pasakyti";
 3. "Gali pasilikti Pedagoginis Lituanistikos (arba geriau: Lituanistinis, t. y. lituanistika) skirtas, glaudžiai su lituanistika susijęs" Institutas";
 4. "Dabar vartojamos pradinės ir vidurinės lituanistinės mokyklos dėl galėjimo galėtų būti, žinoma, vadinamos, ir pradinėmis ar vidurinėmis lietuvių mokyklomis..." (toliau seka rezervai: "tik visa bėda" ir t. t.).
- Šiuos klausimus nagrinėjant visu prideramu rimtumu ir nenukrypstant nuo temos į pasaulinius dalykus, reikėtų turėti galvoje štai kas —

1. Žodis 'lituanistika' yra dirbtinis, greičiausiai padarytas, nusiūžūrėjus į vokišką ir iš dalies prancūzišką vartoseną. Jis tiek pat lietuviškas, kiek kazistikos, kabalistika ar balistika. Gyvoje mūsų žmonių kalboje terminų su 'istika' nėra. Kalbininkai labai mėgsta remtis gyvąja žmonių, arba liaudies kalba. Šiuo atveju jie paramos negauna. Ir P. Skardžiaus knygoje "Lietuvių kalbos žodžių daryba" pavyzdžių su 'istika' nėra. Tačiau dėl to nėra didelė blogybė, mes esame pasidarie daug naujų terminų, kurių gyvoji kalba nežinojo. Prileiskime, kad tas terminas yra geras. Yra svarbiau nustatyti, kokia jam duodama reikšmė.

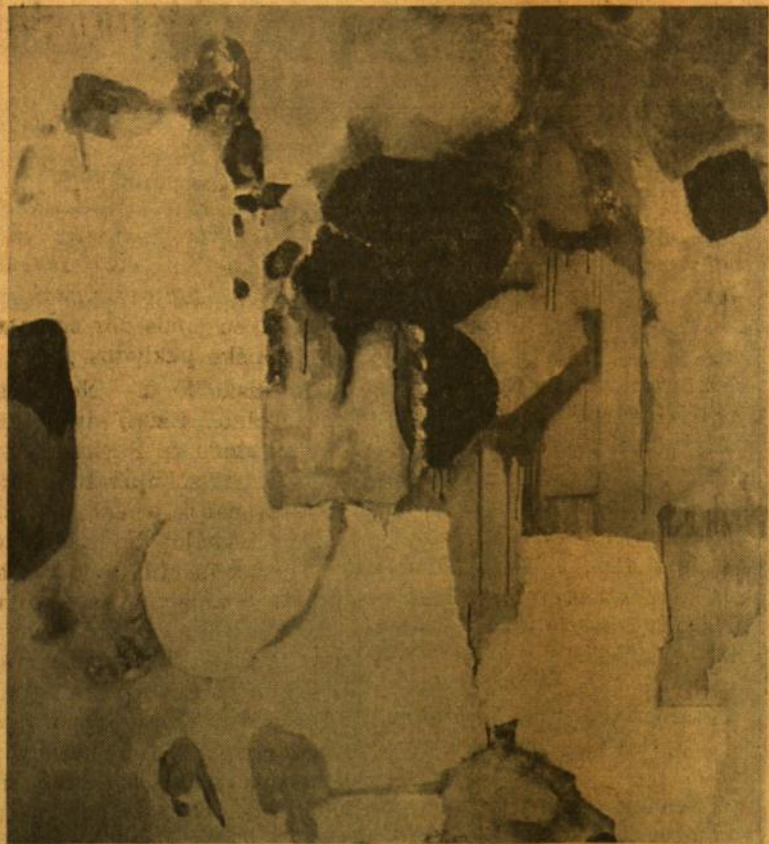
2. Šiuo atveju turime reikala su tarptautinio pobūdžio terminu, ar bent mes norime jį tokiu padaryti. Deja, terminas 'lituanistika' dar nepasidarė tarptautinis ir vargu ar per ateinančių šimtmetį jis toks pasidarys. P. Skardžiaus nurodyti terminai, daiktavardžiai anglistika, germanistika, romanistika ir slavistika, irgi nėra visuotiniai ir priimti. Didieji ir autoritetingi anglų kalbos žodynai, kuriais visi vadovaujasi, šių terminų (tuo labiau lituanistikos ir baltistikos) nežino, būtent: "Webster's New International Dictionary of the English Language" (2nd ed., 1959); "Funk and Wagnalls New Standard Dictionary of the English Language" (1943) ir britiškas Oxfordo "A New English Dictionary on Historical Principles" (red. J. A. H. Murray). Ten randame tik daiktavardį 'linguistics'. Kaip būdvardžius randame žodžius Germanistic (Oxfordo), Romanistic ir Slavistic (Webster's), yra net ir Lithuanic (Webster's) ir Funk and Wagnalls). Anglosaksai yra dideli konservatoriai ir labai abejotina, ar jie tuos naujus terminus kada nors priims. Tariant P. Skardžiaus žodžiais, "tik visą bėdą", kad didžiausioji mūsų išeivijos dalis kaip tik gyvena anglosaksų kraštuose ir čia termino 'lithuanistics' negalime vartoti. Užtat visai teisingai dviejų institutų atspausdintuose dviem kalbom blankuose yra taip rašoma: vieno Institute of Lithuanian Studies, Inc., ir kito Lithuanian Institute of Education.. Angliškai pavadinimai yra labai aiškūs ir niekas jų dviejų skirtingų institucijų nesumaišys. Tuo tarpu jų lietuviški pavadinimai, vieno Lituanistikos Institutas ir kito Pedagoginis Lituanistikos Insti-

tutas, jau pridarė nesusipratimų ir maišaties.

Pilnumo dėlei galima paminėti, kad vokiškos enciklopedijos "Der grosse Brockhaus" nauja laida (1954—56) vartoja terminus Germanistik, Romanistik ir Slavistik, tuo tarpu Anglistik nevartoja ir nurodo į 'englische Philologie', o Lituanistik iš viso nemini. Prancūzų "Grand Larousse encyclopédique" duoda tik vieną 'slavistique' ir ji aptaria kaip 'science et études des langues slaves' (1964, t. 9, p. 860). Ir Brockhause 'Germanistik' yra aptarta kaip 'die Wissenschaft von den geistigen Wesen der Germanen' (1954, t. 4, p. 533). Kaip matome, ir prancūzai, ir vokiečiai šiems terminams suteikia mokslo ir tyrinėjimo, bet ne mokyimo sąvokas.

3. Pagaliau mums gali būti nesvarbu, kaip elgiasi kitų tautų kalbininkai ir kokia yra jų priimta terminologija. Grįžkime prie savo krašto. Manau, kad P. Skardžius ir kiti prisimena, kad Lietuvos universitete nebuvo tokios 'lituanistikos katedros'. Buvo lietuvių kalbos, lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos ir kitos katedros, tačiau nebuvo nei lituanistikos, nei germanistikos, nei romanistikos, nei slavistikos katedrų. Tik kartais tie terminai studentų, gal ir kai kurių profesorių, buvo vartojami kaip 'slang'. Oficialiai buvo Germanų kalbų ir literatūros katedra ir visa eilė kitų katedrų atitinkamoms kalboms ir literatūroms dėstyti (žiūr. Lietuvos universitetų Kaune ir Vilniuje apyskaitas ir kalendorius). Jokia gimnazija ar pedagoginis institutas Lietuvoje irgi nebuvo vadinami 'lituanistikos' ar 'lituanistiniais'. Tiesa, buvo lenkų, rusų, vokiečių ir žydų gimnazijos, pavadintos pagal tai, kieno jos buvo įsteigtos ir išlaikomos ir kokia ten buvo dėstomoji kalba. Tai kodėl gi mes čia išeivijoje turime kažką nepaprasto ir skambaus išrasti? Dabar dalis išeivių mokyklų vadinamos 'lituanistikos', dalis 'lituanistinėmis' mokyklomis. Žinoma, kad terminas 'lituanistinė mokykla' yra geresnis ir aš čia visiškai pritariu P. Skardžiui, o 'lituanistikos mokykla', mano nuomone, yra grynas nesusipratimas. Tačiau tokias prasmės plonybes nedaug kas pastebės ir suvoks. Kam reikalinga ta maišatis?

4. Nors mes turėjome savo universitetą, kurio net dviejuose fakultetuose (humanitariniame ir teologijos - filosofijos) buvo dėstoma lietuvių kalba, literatūra ir istorija, vis dėlto mūsų profesoriai ir kiti intelektualai per eilę metų rašė spaudoje ir ragino vyriausybę, kad ji įsteigtų Lituanistikos Institutą kaip grynai tyrinėjimams, bet ne mokymui skirtą instituciją. Pagaliau vyriausybė tai ir padarė. Seimas institutą statutą priėmė 1938. X 4, bet jis veikti pradėjo tik 1939. III. 1. Tiesa, kad to instituto didžiąją narių dalį sudarė humanitariniai profesoriai, tačiau jie suprato, kad to instituto tikslas ir uždaviniai yra skirtingi nuo jų darbo, dirbamo universitete, kur jie pirmiausia ruošė gimnazijų mokytojus. Į tą institutą buvo įjungtos ne mokyklos, bet kaip tik tyrinėjimo įstaigos: Lietuvių kalbos žodyno redakcija, Lietuvių tautosakos archyvas, Lietuvos žemės vardynas, Fonetikos laboratorija ir kt. Tiesa, tas institutas dėl karo ir okupacijų neilgai tegyvavo ir savo vardu išleido, berods, tik keturis ar penkis veikalus. Vėliau, jau bolševikmečiui užėjus, Lituanistikos institutas buvo įjungtas į Lietuvos mokslo akademiją (1941. I. 16). Tad mūsų istorija ir nepriklausomos Lietuvos tradicijos rodo, kad li-

K. Žoromskis „F 4“ (Paveikslas, buvęs išstatytas 1964 metais 159-toje visos Amerikos tapybos ir skulptūros parodoje "Pennsylvania Academy" Philadelphijoje).

ATKASTAS SALIAMONO LIEJYKLŲ MIESTAS

Artimuose Rytuose archeologai veik kasmet atidengia naujų paslapčių, kurios amžiais dengė senovės tautų gyvenimą. Jau daug senovės miestų yra atkasta, bet dar nemažai jų glūdi po storu žemės sluoksniu. Šių metų pradžioje Palestinoje atkastas dar vienas senovės miestas.

Rytiniame Jordano krante, biblinių laikų Gileado srityje, yra 40 m. aukščio plokščia kalva, vadinama Tell es Sa idiyek (Saído giminės moterų kalva). Jos paviršiuje mėtosi molinių indų šukės. Jau anksčiau kai kurie archeologai buvo tą kalvą pastebėję ir spėlioje, kad ten yra viena iš senovės gyven-

tuanistikos terminas buvo vartojamas kaip tik ten, kur buvo atliekamas ne mokyklos, bet tyrinėjimo darbas. Štai šitą aš ir noriu pakartotinai pasakyti. Gali kas nori toliau diskutuoti iki pabalimo ar paraudonavimo, tačiau tai dalyko esmės nepakeis. Konkrečius pasiūlymas: kokia nors autoritetinga lietuvių išeivijos institucija, pvz. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, turėtų

nutarti, kaip tos mūsų išeivijos mokyklos ir mokyklėlės turėtų vadintis. Dabar mes daromės juokingi. Pasiteiraukime, kaip šiuo atveju elgiasi kitų tautų išeiviai. Ar teko kam gir-dėti apie 'latvistikos' ar 'polonistikos' mokyklas ir institutus? Jie turi ir mokyklų, ir kitų institucijų, tačiau joms pavadinti suranda tinkamų žodžių savo kalbose.

viečių, bet niekas nesirijo jos giliau tyrinėti. Tik šių metų pradžioje Pensilvanijos universiteto pasižymėjęs kasinėtojas dr. James B. Pritchard'as pradėjo kasinėti minėtą Moterų Kalvą ir po poros mėnesių buvo nustebintas nepaprastu radiniu. Jo manymu, čia yra surastas Sename Testamente minimas Zarethan'o miestas, kur buvo bronzos liejyklos Saliamono statomai šventyklos. Prieš 20 metų archeologas Nelson Glueck'as, radęs tos kalvos paviršiuje šukę, spėjo, kad Tell es Sa idiyek kalva esanti Zarethan'o miesto vieta, tačiau kiti mokslininkai buvo kitokios nuomonės, manydami, kad Saliamono vario kasyklos buvusios arčiau Jeruzalės į pietus nuo Negyvosios jūros. Dr. James B. Pritchardo ir N. Glueck'o nuomonę paremia kasinėjamoje kalvoje rasti gausūs bronzos radiniai ir sunkus, liedintas katilas su kaušu ir koštuvu.

Dr. J. B. Pritchard'ui per trumpą laiką pavyko surasti buvusių trijų miestų pėdsakus. Viršutinį sluoksnį sudaro maždaug 700 m. pr. Kr. sunaikinto miesto griuvėsiai, keleta pėdų giliau rasti senesnio, gaisro sunaikinto miesto, pėdsakai. Atkastas vienas pastatas, kuris karščio tiek buvęs įkaitintas, jog sienos parudavusios. Kampė rastos gausios staklių nyčių liekanos leidžia spėti, kad tai buvęs primitivi tekstilės dirbtuvė. Kiek į šalį pakasus ir nuvalius griuvėsius, rastos išgrįstos gatvės, rūpestingai išplauotos miestas su kepykla. Pastatai iš nedegty plytų, medinius stogo balius rėmė centrinė kolonos. Rasta daug kasdieninio gyvenimo apyvokos dalykų.

Jei iš tikrųjų ten yra buvęs Zarethan, tai jis galėjęs būti sunaikintas tuoj po Saliamono mirties faraono Šešonko I. Didžioje Ameno šventykloje Karnake yra užrašas, kuris sako, kad keleriems metams praslinkus po Saliamono mirties Šešonkas I sunaikinęs Palestinos dalį.

Dr. J. B. Pritchardo manymu Zarethan buvo kanaaniečių ap-

gyventas miestas Jeruzalės žydų valdomas, bet jis buvęs apgyventas dar gerokai prieš žydų atvykimą Palestinon. Surastas 86 laiptų žemyn nusileidžias takas, iš šonų apsuptas ir per vidurį perskirtas sienomis. Tai buvęs slaptas takas priešų apsupimo metu apsirūpinti vandeni.

Po Saliamono laikų miesto liekanų guli ankstyvesnio miesto liekanos. Netikėtai užtiktas turtingas moters kapas iš XII a. pr. Kr., t. y. tuoj pat po Jozuės įsiveržimo. Tai vietos valdovės kapas.

Dėl prasidėjusių karščių Palestinoje kasinėjimo darbai nutraukti, atvėsus orui, darbas bus toliau tęsiamas. Tikimasi dar surasti senesnių žmogaus gyvenimo pėdsakų, net neolito laikų. Jei ta nuomonė pasitvir-

tintų, tai būtų surastas dar vienas iš seniausių žmogaus gyvenviečių, kaip ir antroje Jordano pusėje Jerichas.

Pr. Pauliukonis

50%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

Stirbis Fuel Oils
Al'ejus virtuvei ir krosnims.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave
Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Dabar laikas siųsti
savo artimiesiems dovanas
VELYKOMS
ir tik per
**CENTRAL PARCEL
SERVICE, Inc.**

Centrinė įstaiga:
220 South State Street
Telefonas WA 2-9554,
skyrus Marquette Parke
2618 West 63rd Street
Telefonas WA 5-2466

Dabar galite užsakyti per mūsų įstaigą automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus vietinės gamybos fabrikatus. Pas mus taipogi rasite gausų tinkamų siuntimui, prekių ir maisto siuntinių pasirinkimą.

Uželkite, apžiūrėkite ir įsitikinkite patys.

Jan 18 metų
pristatomas siuntinius
i Lietuvą
VISADA LAIKU!

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsilankite Popiež. Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

"VILLA LITUANIA"
Piazza Asti 25
(Via Casalmonteferrato 33, Tel. 78.90.33.)
ROMA—ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdėtą kainą. Pagaudajama, kad dėl apsilankymo laiko būtų susitarta iš anksto.

SVEČIŲ NAMŲ DIREKCIJA

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISTMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTUOJA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

MARQUETTE PARKE -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasirošę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite ją Marquette Parke — Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gausite teisingą patarnavimą, pelningą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.

Chicago Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius finansinius patarnavimus šio didmiesčio ir jo apylinkių lietuviams. Tūkstančiai pasinaudoja jos patarnavimais. Kviečiame jais pasinaudoti ir Jus.

Mes nesiveržiamo tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengiamės visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, protingą pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Mokame aukštą

4 1/4 %

dividendą investavimo
sąskaitoms

Chicago Savings

and LOAN
ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

FEBRUARY — VASARIO 18, 19, 20 D. D.

CHANTRE V.X.O.P. IMPORTED GERMAN
BRANDY Fifth \$4.89

MEISTER BRAND V.S.O.P. IMPORTED
GERMAN BRANDY Fifth \$4.89

CUSENIER THREE STAR COGNAC Fifth 3.98

MAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P. Fifth \$4.89

RICCADONNA VERMOUTH IMPORTED
Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.29

IMPORTED DANISH CHERRY
or BLACKBERRY WINE Fifth \$1.59

YUGOSLAVIAN RIESLING, SAUTERNE
or BURGUNDY WINE Fifth .98c

GERMAN 1962 VINTAGE LIEBFRAUMLICH
MOSELBLUEMCHEN or MAY WINE Fifth .98c

LUANA Imported Coffee Liqueur Fifth \$4.98

MARASKA PEAR KRUSKOVAC LIQUEUR
IMPORTED FROM YUGOSLAVIA Fifth \$4.98

MILŽINAS IR MAŽESNIEJI

Jubiliejų ir koncertų parašėję
VYTAUTAS SEIRIJS

Čiurlioniečių sukaktis

Mūsų dainos sambūriai atlieka didelės reikšmės paskirti. Iki šiol neprasiveržėme ryškiai priekiu su individualiniais muzikiniais laimėjimais, sunkiose varžybose nesurandame tinkamų kelių su jais pasauli supažindinti, o lietuvių liaudies daina vis buvo plačiai girdima Europoje ir šiose kontinentuose. Ji viešėjo radijo ir televizijos stotyse, skambėjo garsiose koncertinėse salėse. Ir mums ji be galo reikalinga: palaiko viltį, kelia nuotaikas, neleidžia pabirti, pajauirina susibūrimus, auklėja, moko.

Dėl to Čiurlionio ansamblio dvidešimtpenkmčio sukaktis, sausio mėn. 15 d. atšvęsta, emigracijos istorijoje turėtų būti aiškiai įrašyta. Ne vien šio liaudies dainos sambūrio svarbi misija, bet ir ansamblio vadovo Alfonso Mikulskio, jo bendrininkės Onos Mikulskienės ir narių ištvermė yra ne kasdieninio pobūdžio.

Penkerių metų stovyklinio gyvenimo laikotarpiu šis vietas palaikė lietuviškąjį išdidumą Europoje. Jo tuo laiku įgyta išskirtinė padėtis bei meniniai atsiekimai lietuviškąją tremties visuomenę iškėlė aukščiau visos pabėgėlių masės. Pergryvenęs emigracijos lūžį, Čiurlionio ansamblis pajėgė susi-

rinkti ir šiame krašte. Tai ryžto bei pareigos supratimo demonstracija, ir dabar tęsiama gausiais koncertais.

Sulaukęs brandaus amžiaus, Čiurlionio ansamblio poilsiai nesirengia. Numatyti koncertai rodo planus. Alf. Mikulskio dirigavimas šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniams (žinome iš nuotraukų spaudoje) žymi šio energingo, sumanaus, kūrybingo vadovo pastangas prisitaiginti jaunų narių, kurie pakeistų dabartinius, ilgesnio amžiaus, nelaimės ar persidirbimo nuvargintus.

Ansamblio vertas studijos, paruoštos specialistų. Ji turėtų apimti Čiurlioniečių politinį ir visuomeninį vaidmenį, muzikinį įnašą mūsų liaudies dainai bei muzikinio auklėjimo nuopelnus (jo globoje išaugo bent pora pranašų solisčių). Milžino sukaktis, kuri čia tik primenama, ir kurios tinkamai atžymėti rašas nepajėgtų, net geriausių norų skatinamas, dėmesį atkreipia į visus mūsų chorų, kurie, muzikiniai gal kartais menkesni, visuomeniniam gyvenime dažnai prilygsta Čiurlionio ansamblio vaidmeniui. Šis vaidmuo — lietuviškojo jaunimo išlaikymas tautiniame sūkurį.

Du ansambliai

Čia norisi atskirai sustoti prie dviejų vienetų. Priežastis — jų

jungtinis koncertas Philadelphiaje, o tie du vienetai — "Rūta" ir "Philadelphia lietuvių tautinis ansamblis".

Sausio šešioliktąją, stiprokai sniego pūgai įsismaginusi, gera buvo džiaugtis šešiomis dešimtimis dainininkų. Jungtinis choras, sudarytas iš abiejų ansamblių, išpildė Starkos, Gruodžio, Banaicio, Bendoriaus, Naujalio, Gailevičiaus, Zilevičiaus ir Gudavičiaus kompozicijas, pakaitomis diriguojo A. Kačanauskui ir L. Kauliniui. Buvo miela klausytis darnaus sąskambio ir jausti, kad dalyviai žino, ko scenoje atsistojo, kad lengvai leidžiasi dirigentų valdomi, nors A. Kačanauskas buvo žinomas tik vienai šio jungtinio choro pusei, o L. Kaulinis — tik antrai.

Jungtinis choras, išpildęs antrąją koncerto dalį, buvo tinkamai pasiruošęs. Pirmą dalį teko vien "Rūtos" ansambliui. Čia girdėjome moterų duetą, dvi solo dainas (L. Stukas), solo su vyrų chorą ir mišrų chorą. Vėliau perkėlėme ir "Rūtos" repertuarą: Kačanauskas, Tallat - Kelpša, Dvarionas, Verdi, Foster, Rodgers. Paprasčiausios liaudies dainos sujungtos su operinių ištraukomis, mūsų kaimo sutartinės, susietos su vėliausių filmų muzikiniais gabalais. Ir mišinys susiderino, nes repertuaro liaudies dainos, nors lengvos, nekomplikuotos, taip pat buvo efektyvios, neuobodžios. Įvairių repertuaras yra A. Kačanausko nuopelnas. Tinkamas jo išpildymas — ansamblio dalyvių ir dirigento darbo vaisiai.

"Rūta" ir "Philadelphia lietuvių tautinis ansamblis" JAV lietuvių visuomenėje yra laikytini rimtais dainos vienetais, be kurių ne tik rytinio pakraščio gyvenimas aptuštėtų, bet ir mūsų dainų šventės pajustų didelę spragą.

A. Kačanauskas yra tvirtas, savimi pasitikintis vadovas. L. Kaulinis, Philadelphiaje chorvedžiu išaugęs, keliolika metų dirbęs su kantrybe ir parodęs didelį organizacinį pajėgumą, toli prašoko mėgėjo lygį ir atsiatojo mūsų rimtųjų chorų vadovų tarpe.

• J. Miltinio režisuota B. Sruogos "Pavasario giesmė" Panevėžio dramos teatre pastatyta B. Sruogos lyrinė drama "Pavasario giesmė". Veikalą pastatė teatro vyr. režisierius J. Miltinis, dekoracijos — Vyt. Palaimos, muzika — komp. Vyt. Palitanavicius. Pagr. vaidmenyse B. Babkauskas, S. Kosmauskas, E. Matulaitytė, L. Adamavičiūtė, S. Petronaitis.

JAU PRADEDAMA "ISISAVINTI" PARTIJOS ĮSAKYMAI

(Atkelta iš 3 psl.)

karai, o Tichonovo vardas greit būtų gretinamas greta kitų didžiojo Nobelio laureato Churchillio.

Deja, tolimesniais žodžiais Tichonovas nebe taip jau stiltingai visą sovietinę literatūrą sukrauna į partijos glėbį: sovietinė literatūra "ėjo su komunistų partija, ir partija vadovavo ir padėjo sovietinei literatūrai visuose jos egzistavimo etapuose". Ir taip tautų nepriklausomybės viltys išblėsta, kadangi partijos tikslas, kaip žinome, yra ne tik mažasios Baltijos valstybės, bet ir didžiulę Ameriką palaidoti.

Atsakomybė prieš tėvynę ar prieš visą žmoniją?

Tolesniuose to politinio rusų rašytojų sekretoriaus išvedžiojimuose skaitome:

"Visus įvairių mūsų Tėvynės tautų rašytojus (aišku, jų tarpe ir pavergtų lietuvių rašytojus — B. B.) apjungė šalia jų individualiai kūrybinio ir tautinio savitumo supratimas savo asmeninės atsakomybės prieš gimtąją tėvynę, prieš visą dirbančią žmoniją už revoliuciją ir pasaulio likimą, už išlaikymą ir neliečiamybę pirmos pasaulio darbininkų ir valstiečių valstybės, už kiekvieną sovietinės politikos, ekonomikos, mokslo ir kultūros pasiekimą".

Nagi, mieli broliai, ar neužtenka to vieno sakinio, kad pamatytume, kokia našta užkrauta pavergtos Lietuvos rašytojui? Jokia normalaus žmogaus logika negalėtų "įsisavinti" tokių absurdiškų priešybių, kurios ultimatyvia forma pateiktos sovietiniam rašytojui, būtent: kaip galima jungti du priešingus dalykus — rašytojo atsakomybę "prieš gimtąją tėvynę (pered rodnom narodom) ir prieš visą dirbančią žmoniją".

Čia tegali būti vienas pasirinkimas: arba už savo tėvynę, arba už viso pasaulio žmoniją, jų tarpe ir už savo tėvynės priešus. Praktiškai tegul pabando kuris sovietų rašytojas eiti su dirbančiąja Vakarų Vokietijos ar Amerikos žmonija... Ką gi, iš tikro, reiškia dirbančiąją pvz. Vakarų Vokietijos žmoniją? Ogi reiškia 100% jos gyventojų (kadangi nedirbančiųjų, t. y. bedarbių, ten visai nėra). O juk tų Vokietijos gyventojų siekimus ir nuotaikas sovietinis rašytojas puikiai žino... Nušvietus kiek centrinių po-

chruščiovinės sovietinės literatūros kelią, rodos, nebebus reikalo stebėti detalių, kaip jos netrukus ims reikštis periferijose, taigi ir mūsų Lietuvoje.

Mieželaitis — įkvėptas Lenino

Įvairių respublikų rašytojų atstovai 1965. 26—27 d. buvo suvaryti į Maskvą gauti nurodymų, apie ką reikės rašytojams rašyti sukaktuviniams 1967 metais.

Reikia pastebėti, kad ne visi pasiskubino šokti pagal sekretoriaus Tichonovo dūdą. Sakysim, sibiriečių atstovas A. Smerdov pažadėjo tik eilėraščių apie Sibirą ir sibirinių romanų. Gudų atstovas P. Brovka savo planuose taip pat nenurodė nei spalio revoliucijos, nei Lenino sukaktų. Nei armėnų nei kirgizų, nei latvių nei estų kalbėtojai irgi nepareikšė pasiilgę Lenino.

Užtat mūsų šios lenininės laureatas Mieželaitis, kalbėdamas apie pavergtuosius Lietuvos rašytojus, dar vieną kartą iškilmingai atsiliepė prieš Leniną ir jo spalio revoliuciją: "Patys talentingiausi (Lietuvos) literatai šiuo metu užimti kūriniais, pašvęstais Spalio ir didžiajam Leninui. Rašytojai stengiasi filosofškai įprasinti Spalio epochą, būti aktyviais revoliucinių idėjų propagandistais..." (Literat. Gazeta 1962. II. 2). Argi neaišku, kad gabesnieji Lietuvos rašytojai jau gavo partijos įsakymą, kurį jiems perdavė Mieželaitis?

"Znamia" žurnalo red. V. Kozėnikov iš anksto įspėja, kad visoki kunai neišjotų į Lenino šlovingąjį žygį: čia turį dalyvauti tik įkvėptieji tūzai ir karaliai: "Išmintingojo Lenino paveikslą atkreipti dėmesį turi moralinė teisė tik tas menininkas, kuris jaučia tikrą kūrybinį troškulį parodyti visą vado didybę — visame jo nemaraus vaizdo integralume ir vientisume" (Ten pat).

Mieželaičio jau nebėra, bet atrodo, kad ir Justinas Marcinkevičius, kaip lietuvis, gangreit bus likviduotas, kadangi jau įrašytas kandidatų į lenininę premiją. Jau paleidžiami per maskvinius laikraščius "liaudies balsai", pvz. iš Rygos, reikalaujant premijuoti Marcinkevičių už jo poemą "Kraujas ir pelenai", kuri "krūvinio fašizmo piktadarybės primena su nauja milžiniška menine jėga" (Lit. Gazeta 1965. II. 6).

O kiekvienas lenininkas, kaip

matome iš Mieželaičio ir iš ankstesnių stalinininkų Venclovos bei Tilvyčio, turi atsižadėti savų tautos ir žygiuoti su bendra tautai, su visąsąjungine liaudimi.

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasiremdami ilgamečiu patyrimu ir nuolatiniais prekybiniais ryšiais su Lietuva kviečiame per mus pasiųsti giminėms Tėvyneje tai kas ten naudingiausia ir reikalinga.

Siūlome šiuos vertingus siuntinius labai aukštos kokybės dovanų ypatingai nuspaustomis kainomis įskaitant Sov. muitą ir pasiuntimą.

LKS: Vyr. arba mot. angliško gabardino lietpaltis; 3 1/2 jardų angliškos vilnonės medžiagos kostiumui ir 4 jardai puikaus nepermatomo nailono suknelės, tik už \$66.00.

Dvigubas LKS: 2 lietpalčiai, 7 jardai medž. dviems kostiumams 8 jardai nailono dviems suknelėms, tik už \$120.

P-3: 6 jardai šiltos angliškos vilnonės medžiagos dviems paltams ir 3 1/2 jardų extra geros viln. angl. medžiagos kostiumui tik už \$75.00.

V-3: 10 1/2 jardų labai tvirtų gražių vilnonių angl. medžiagų 3 eilutėms, tik už \$55.00.

N-4: 16 jardų keturioms suknelėms nepermatomo sunkaus pageidaujamų spalvų labai gražių raštų nailono, tik už \$45.00.

V-3 ir N-4 jungtinį siuntinį skaitome tik \$86.00 (susitauo pasiutimo išlaidos), ir patį vertingiausiąjį

SM siuntinį: 6 vilnonės kašmiro skarelės su gėlėmis įvairių spalvų; 6 itališko šilko elegantiškos gražių raštų skarelės ir 3 skotiškos vilnos arba orlono labai šilti susegami arba per galvą užmaunami megztiniai, tik už \$65.00.

Garantuojame ir apdraustas pristatymas per 3-4 savaites. Gavėjams nereikia nieko primokėti. Viskas įskaiciuota į nurodytas kainas.

BALTIC STORES, Ltd.

(Z. J. U. R. A. S.)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England
Telef. SHO 8734.

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje, veikianti nuo 1938 m.

Atstovai USA:

L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill. Te. 436-0494)
GAIVA, 3570 West Vernor, Detroit 16, Michigan.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daug metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausūs aukštos rūšies prekių pasirinkimai prieinamomis kainomis.

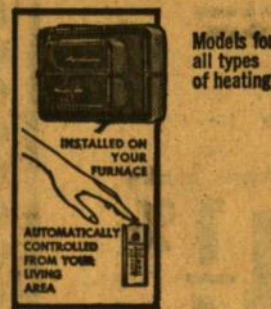
Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

• NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 11, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
• SOUTH BOSTON, MASS. — 327 W. Broadway Tel. 268-0068
• BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2074
• CHICAGO 25, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6968
• CHICAGO 8, Ill. — 3312 So. Halsted Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 7899 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 630-38 Bridge St., N. W. GL 8-2250
• HAMMAMOCK, Mich. — 11333 40s. Campus GL 7-4575
• HARTFORD, 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-5030 ir 246-0215
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
• PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 22, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5692
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Garson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
• YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781

All winter long, bone-dry, heated air robs your family of essential moisture. This robbery can cause colds and other respiratory diseases; many other discomforts and damages. Moisture must be added. Here's how: With an Aprilaire Humidifier. Here's why: It adds just the right amount of moisture accurately, constantly, automatically. No mists, droplets, white dust. Choose the finest — the Aprilaire Humidifier.

Humidify with
RP Aprilaire
AUTOMATIC HUMIDIFIER

GAPS HEATING & COOLING SERVICE
6641 So. Western Ave. Tel. — PR 6-6677

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St. Portsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ir šisip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:

AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBRALTAR INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LASALLE CASUALTY

MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams Street Room 800
Telefonas O'entral 6-5206

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)
G R 6 - 7 7 7 7 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

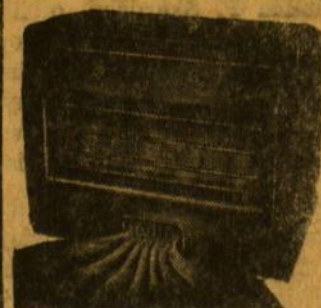

BODY & FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad ir ketvir. 9-9 val. antr. treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ

STEIN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasirinkti urminėnis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokate siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffetą, aksomo, angliško medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta. Nemokama vieta mašinoms už kampo į šlaure. Jefferson St., Chernin's alkštėje.

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

JUDINAMAS LITERATORINĖS PLOKŠTELĖS REIKALAS

Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondo vicepirmininkas L. Raslavičius, norėdamas išsiaiškinti grožinio skaitymo ir deklamacijų plokštelės įkalbėjimo galimybes, vasario mėn. 13 d. buvo nuvykęs Washingtonan pasimatyti ir pasitarti šiuo klausimu su aktoriumi Henriku Kačinsku. Šia proga tenka pasakyti, kad dar prieš 1963 metų Kalėdas Kultūros fondas buvo kreipęsis į aktorių H. Kačinską, prašydamas įkalbėti vienoje ilgo grojimo plokštelės pusėje Donelaičio "Metų" kai kurias dalis ištisai, o iš kitų padaryti kompliaciją maždaug 20—23 minučių skaitymui. Antroje gi plokštelės pusėje turėjo būti rinktinė Maironio lyrika.

Po to H. Kačinskas buvo atrinkęs visus reikalingus tekstus ir jau daug repetavęs studijoje prie mikrofono. Dar kelias repeticijų, ir jau būtų galėjęs pradėti įkalbėjimą. Tačiau viskas turėjo būti, bent laikinai,

Henrikas Kačinskas

pirmutinis jo darbas bus įkalbėti aną planuojamą plokštelę. Jau praėjus Maironio ir Donelaičio metams, aktualu pasidaryti poeziją, bet ir kūrinius, kuriuose atsiskleidžia ir dramatiškasis mūsų aktoriaus skaitymo grožis. Kultūros fondas, be Maironio ir Donelaičio, dar norėtų įkalbėti plokštelėje įamžinti ir H.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Vedybinė komedija

Pikantiška antraštė, su žavios išvaizdos populiariausių žvaigždžių porele, spalvotasis naujai išleistas filmas "Strange Bedfellows" tikriausiai susižvejos nemaža milijonų.

Visas turinys — sena meilės formulė: porelė susitinka, įsimyli, veda, pešasi, skiriasi, grįžta ir susitaiko. Paskaninimui priberta vienur kitur ir prieskonių: keleta modernių komplikacijų.

Rašytojas - režisierius Melvin Frank žiūrovą vedžioja per turtingai apstatytas eksekutyvų raštines, jų butus, Soho (Londono padugnių centrą) ir pan. Jis įvedė linksmus charakterius ir sukūrė keletą šviežių ir juokingų scenų. Gal kiek galima paprieštarauti dėl aiškiai vykstančios ir numatomos intrigos. Tačiau ir čia Frank mokėjo taip sumegzti bei perpinti viską linksmomis niekais, kad išėjo įvairus, margas, nenusibostantis

kių Londono vaizdų. Filmas tinkamas tik suaugusiems.

Buvusi imperatorienė — naujoji aktorė

Kritikai bei žiūrovai atsiliepę gana palankiai, nors ir ne vienbalsiai, apie Sorayos, buvusios Irano imperatorienės, filmo debiutą. Gražioji buvusi Irano Shah Mohammed Reza Pahlevi žmona turi filme "Three Faces of a Woman" tris roles. Premjera įvyko vasario 11 d. Romoje, Italijoje. Dienraštis "Paese Sera" rašo, kad Sorayos pasirodymas buvo pozityvus. Jai pasisekė dominuoti ekrane su užtikrinta laikysena ir gražiu bei išsiskiriančiu veideliu. Ji taipgi atrodo galinti tapti aktore.

Kitas Romos laikraštis "Momenta Sera" išgyrė "jos magnetiškas akis" ir "ramią žvaigždės laikyseną".

Čaplino duktė "Dr. Živago" filme

šytojus į Ispaniją aprašyti Geraldine Chaplin, Charlio Chaplino dukterį, vaidinančią "Dr. Živago" filme. Režisierius David Lean, tik po vienos savaitės darbo su ja, pareiškė, kad jos asmenybė trykšte tryška iš ekrano. Jai užtikrinama žvaigždės karjera. Jau dabar Metro - Goldwyn - Mayer laukia jos su dviem filmais. Tačiau po šio fil-

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois

DRAUGAS, šeštadienis, 1965 m. vasario 20 d.

MOVING

Apdraustas perkaustymas įvairių atstumų.

A. VILIMAS

3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REdpublic 7-8600

Petkus

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

Leidžia Lietuvos Studentų Sąjunga.

Redaguoja Ramunė Kvilytė, 5747
S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629

AMERIKOS STUDENTAI

Keli jų veido ir dvasios bruožai

Daugumoje užsienio kraštų studentai vaidina labai svarbią rolę krašto politikoje. Studentai yra skaitoma kaip labai stipri, pagarbos verta, dažnai pavojinga jėga. Universitetuose gimsta ne viena radikali idėja, užsiplieskia gaivalingos demonstracijos, kurios dažnai išsivysto ir į revoliucijas. Pvz. vengrų, vokiečių ir net lietuvių sukilimuose prieš komunistinę rusų valdžią svarbų vaidmenį vaidino taipgi studentija.

Lyginant su kitų kraštų studentija

Šiuo atžvilgiu Amerikos studentija labai skiriasi nuo tipiško užsienio kolego. Nuvykę į universitetą, studentai ne tik kad neišvysto domėjimosi savo krašto ir pasaulio politika, bet dažnai, negaudami kasdieninio šeimyniško dienraščio, visiškai nuo pasaulio įvykių atitolsta. Universitetiniai laikraščiai yra paprastai skiriami socialinėm temom. Pasaulio žinios lieka ten antraeilio dalyku. Aišku, negalima per daug Amerikos universitetų peikti. Atsiminkime, kad mokslas Amerikoje yra daug kam prieinamas. Kolegijos laikymas tipiška vidurinei klasei pasidaro beveik būdingas privalus. Dėl to ir studentija pasidaro nebe tokia rinktinė, kaip kituose kraštuose, kur mokslas yra labiau rinktinė publika — turtingiesiems bei gabiems studentams.

Amerikos studentus, lankančius didžiuosius valdiškus universitetus, galima padalinti į tokias keturias grupes:

Mokslas dėl mokslo

INTELEKTUALAI, tai tie, kurie lanko universitetą, grynai siekdami tik mokslo, ieškodami gilesnės gyvenimo prasmės. Jie ateina į universitetą neieškodami jdomios socialinio gyvenimo aplinkos, nebūtinai jie ir tikisi baigę gauti geresnį darbą ar daugiau pinigų, bet universitetą lanko dėl to, kad žinios, kurias jiems profesoriai ar geri universiteto knygynai atskleidžia, tikrai juos pačius domina.

Daugiau valdybos negu tikrovės

PSEUDOINTELEKTUALAI, arba, kaip vienas socialogas juos pavadino, "the great unwashed", mėgina sekti tikrųjų intelektualų pėdomis. Deja, jų visa inteligencija dažniausiai yra grynas paviršutiniškumas. Savo bohemiška išorine apranga, plaukų šukuosena, ar geriau pasakius nešukuosena, jie mėgina nuduoti, kad yra per daug užsiėmę, ieškodami tikro gyvenimo prasmės, laimės žmonijai, lyg neturėdami laiko rūpintis savim ir kitais kasdieniais mažmožiais. Berniukai ir mergaitės, paprastai kaip pro užuolaidas, žvelgia į kitus studentus bei mokytojus pro savo ilgus plaukus, kurie būtinai uždengia nors vieną akį. Vyrai krapšto savo susiraičiusias barzdas ir džiaugiasi, kad nesiskusdami jie sutaupo tiek daug brangaus laiko, kurį gali paaukoti žmonijos labui. Ši grupė paprastai domisi politika, karštais dalyvauja rasiniuose ginčuose; suėję kalbas, psichologinėm, sociologinėm bei filosofinėm temom, bū-

mas juos mažai veikia. Pats mokslas jiems yra tiek malonumas, kiek būtų malonus ir kiekvienas kitas darbas kokioje nors įmonėje. Į šią grupę įeina ir dauguma vakarinių kursų studentų, kurie dieną sėdi įmonių darbe, o vakare prie knygų. Mokslas jiems reiškia geresnį darbą ir aukštesnį atlyginimą ateityje.

Grafai ir bajorėliai

Tačiau didžiausia grupė Amerikos studentijos yra tokių, kuriems universitetas yra svarbi socialinio bendravimo vieta. Į šią grupę įeina beveik visi socialinių korporacijų "fraternities" bei "sororities" studentai. Studentai šioje grupėje nėra vertinami dėl savo mokslinio išsilavinimo, bet daugiau dėl savo socialinių užsiėmimų, bei fizinių sugebėjimų. Futbolo, krepšinio žvaigždės, grožio karalaitės šviečia aukščiausioje šios rinkos vietoje. Išorinė išvaizda šiai grupei yra labai svarbi. Mergaitė būtinai turi atrodyti kaip tik ką išėngusi iš "SEVENTEEN" arba "Mademoiselle" žurnalo Jos svarbus uždavinys universitete yra susirasti sau gerą vyrą. Aišku, mokslas irgi yra svarbus, bet jis jokių būdu neturi per daug varžyti jos socialinio gyvenimo. Vis dėlto mokslo visiškai užmiršimas čia irgi nėra rekomenduojamas. Negavusi atitinkamo pažymio vidurkio, esi šalinama iš universiteto, o tuo pačiu žingsniu prarandi ir savo socialinę aplinką. Tačiau per porą metų didelė dalis šios grupės suranda savo ieškinį ir pasitenkinę tuo, ką spėjo pramokti, pasitraukia iš universiteto. Šios grupės studentų ir studentėlių tarpe šeštadienis be pasimatymo yra skaitomas didžiausia nelaimė. Šiai nelaimėi išvengti universitete veikia įvairūs socialiniai postai sukombinuoti suinteresuotiems pasimatymus (blind dates). Ir labai stebėtina daug asmenų naudojasi šiais patarnavimais. Beveik juokinga, kad tūkstantiniuose universitetuose patys žmonės negali susirasti sau patinkančių, bendrus interesus turinčių draugų.

"Sororities" ir "fraternities" laiko save šios grupės aristokrata. Taip kaip senovės romantiškais dienomis buvo didesnė garbė susitikti su grafu negu su paprastu bajorėliu, taip ir čia yra didesnė garbė išeiti su tokios ar šios garsios korporacijos nariu negu šiaip su studentėliu. Išėdinėjimas su korporacijų nariais dažnai yra net nepatartinas. Tikrieji kunigaikščiai šioje korporacijų sistemoje yra tie, kurie priklauso geroms korporacijoms, pasižymėdami dar savo atletiškais sugebėjimais. Nuostabu, kad universitete, mokslo institucijoje, beveik niekas iš studentų nežino, nei nesidomi, kas yra gabiausias studentas, bet net paskutinis kurmis žino, kuris yra futbolo

Ziema nepamiršta ir praeities didvyrių...

Nuotr. R. Kisieliaus

STUDENTŲ SĄJUNGOS ŽINIOS

LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA pakvietė Valda Adamkavičių, Antaną Dundzilą ir Vytautą Vardį į "Lituanus" Fundacijos valdybą dvejų metų kadencijai. Fundacijos valdybos pirmininko pareigoms buvo pakviestas Algis Lukas, Fundacijos pagrindinis tikslas yra leisti anglų kalba informacinį mokslinį žurnalą, kurio paskirtis yra atskleisti pasauliui lietuvių tautos kultūrą, nušviesti dabartinę Lietuvos padėtį bei gildinti jos laisvinimo problemas.

Visi studentų skyriai bei pavieniai studentai, kurie nesumokėjo 1965–66 mokslo NARIO MOKESCIO, turi iki š. m. kovo mėnesio 1 d. įsiųsti Algiiui Alantui,

15369 Freeland, Detroit, Michigan. Užsimokėję nario mokesį studentai bus užregistruoti ir galės dalyvauti Liet. stud. sąjungos 1965–66 mokslo metų rinkimuose, kurie įvyks šį pavasarį.

Lietuvių studentų sąjungos skyriai organizuoja savo kolonijose "Lituanus" vėjais vietinius komitetus. Komitetai kovo mėnesį kreipiasi į lietuvių visuomenę, prašydami aukų ir prenumeratų "Lituanus" žurnalui. "Lituanus" vėjais centrinis komitetas yra sudarytas Detroito. Komitetui vadovauja inž. Česlovas Stanilius.

Lietuvių studentų sąjungos centro valdyba kartu su latvių ir estų centrinių studentų organizacijom išleido pirmąjį "BALTIC STUDENTS NEWSLETTER" numerį, kurio tiražas pasiekė 5,000 egzempliorių ir buvo išsiųstas tarptautinių studentų organizacijų centrams. Biuletenis supažindina pasaulio studentiją su pabaltiečių studentais ir jų veikla.

komandos kapitonas arba "homecoming" karalaitė.

Mokslinė atmosfera ir "good time" motto

Vidutinis Amerikos universitetas neturi daug mokslinės atmosferos. Ar mes sumušim kolką Purdue ar U. C. L. A. krepšinyje, yra svarbesnis to momento klausimas, negu įvykiai tolimesnėje Viet Name. Tikrą mokslinę atmosferą daugelyje universitetų būtų ir sunku išugdyti. (Čia nekalbu apie tokius universitetus kaip Chicago, Berkley, Yale, Harvard etc., bet apie daugumą didžiųjų bei mažesnių State colleges.) Amerikos vidurinės klasės vaizduotėje universitetas atrodo tokia vieta, kur graži mergaitė ir gražus berniukas, jam nešant jos knygas ir vėjeliiui kedenant jos plaukus, abudu kartu žygiuoja į kokią nors žaidimą. Šis vaizdas rodomas daugelyje populiarių žurnalių bei filmose. Tada jaunuoliai bei jų tėvai ir ima tikėti, kad kaip tik to reikia ir laukti iš universiteto. Amerikos motto turėti "good time" ir šypotis taip ir tebevaldo didelę dalį Amerikos studentų.

R. K.

NEPAMIRŠTAMOS DIENOS

Įspūdžiai iš akademikų skautų žiemos stovyklos

Važiuojam keturiose. Aplinkui naktis. Mašinos motoras monotoniškai dūgia. Kartais šnėktelejam ir vėl tylime susimastę. Važiuojam į Akademikų skautų sąjungos ruošiamą žiemos stovyklą. Vieni iš mūsų, jau anksčiau stovyklavę, tylėdami kuriam nuotykiams planus, kiti, pirmą kartą važiuojantys, pilni nekantrumo ir nepasitikėjimo, ruošiasi nežinomiems įvykiams. Kas valandą artėjant prie stovyklos, prašvilpdami pro eilę mažų vienos gatvės kaimelių. Tik valanda kelio nuo stovyklavietės, o sniego dar nesimato. Pradėdam nerimti: nejaugi šimt neteks slidinėti? Net baugu pagalvoti — tiek ruošėmės, net iš filmų mokėmės slidinėjimo technikos. Dar kiek pavaziavus, jau pasirodė simpatiškesni vaizdai: prasidėjo kalnai, tankiai apaugę eglėmis, ir vienur kitur pasirodė supustytas sniegas. Lengviau atsidusom. Sniego yra! Ir kuo toliau važiuojam, tuo jo daugėja.

*

Atvažiuojame į stovyklavietę, Lost Pines Lodge, Wellston, Michigan, jau auštant. Nustebome, pamatę valgykloje dar degančias šviesas. Prie durų mus pasitiko nuvargę ir nusiminę stovyklos vadovai: senioras Rimas Griškėlis ir tikroji narė Dana Kriščiūnaitė. Už jų regėjome mieguistas anų padėdėjas t. n. Silviją Pikelytę ir filisterę Daile Germanaitę. Visą dieną ir naktį jie sunkiai dirbo, priimdami stovyklautojus ir skirstydami jiems kambarius. Stovyklautojų skaičiai vis didėjo. Atvažiuo žmonių iš visur, iš anksto užsiregistravusių ir ne-

si iš lovos. Net pats atsikėlimas stovykloje buvo kitoks, negu tas įprastas, kasdieninis. Atsitikdavo taip, kad, vikriai iššokus iš lovos, pasijunti krentanti kaip bulvių maišas žemyn... Buval, mat, pamiršusi, kad miegojai dviaukštės lovos aukščiausioje. Dar kiti nustebe rangėsi iš lovos griuvėsių laužo, nors vakare buvo nuvirtę į sveiką ir saugią atrodančią. Taip ir vystėsi ta gyvenimo drama, tas rytinis konfliktas tarp žmogaus ir jo aplinkos — lovos...

Pagaliau atsikėlę, stovyklautojai skubėdavo į valgyklą pusryčiauti. Tik dabar visi pajusdavo "resortinio" gyvenimo liuksą, nes pusryčiams patar-naudavo padavėjai, leisdami mūsiškiams atsipūsti po nakties sunkaus miego. Taip neskubėdami, stipriai papusryčiavę, stovyklautojai kibo į sportą. O sportų ir sportininkų buvo įvairių įvairiausių. Viena grupelė prie plokščių automato poromis atliko kažką panašaus į isometrinę mankštą. Jie plasnėjo kaip paukščiai, raivėsi kaip beždžionės, trypė kaip žirgai. Nė lengva buvo atskirti, ar ten buvo iš tikro mankšta, ar, pagal jų įtikinėjimą, dabartiniai madingiausi šokiai. Kiti stovyklautojai, plačių laukų entuziastai, užsimetę slides ant pečių, traukė į kalnus slidinėti. Tik tada žmogus gali suartėti su gamta, užmiršti savo žmogiškas silpnības, net pasijusti kone dievaichiu, kada lenktyniaujai su vėjais nuo aukštumos prie aukštumos. Bet šitokios iliuzijos dažnai išsisklaido. Ir vėl pasijunti silpnas žmogus, dargi geraširdis lietuvis, kai išgirsti šaukama

Iš A.S.S. žiemos stovyklos: slides aukštyn!

Nuotr. J. Tamulaičio

Trumpai iš Urbanos

L. S. S. Urbanos skyriaus tautinių šokių grupė pasirodė Illinois universiteto tarptautinėje parodoje. Sudaryta iš aštuonių porų, grupė yra vadovaujama Alfredo Kleinaičio jau antrą kartą. Žiūrovai stebėjosi lietuvių vikrumu ir šokių greitu tempu. Girdėjosi daug pagyrimų ir užtikrinimų, kad lietuviai studentai pralenkė kitas tautas savo gyvumu, pašokdami malūną, kubilą ir gyvatarą. Ta pačia proga buvo suruošta lietuvių parodėlė, kuria rūpinoš L. S. S. narės Ramunė Gavelytė ir Aurelija Gincauskaitė. Visi eksponatai — audiniai, gintarai ir knygos — buvo surinkti iš pačių studentų.

Paskutinis semestro pasilinksminimas praėjo šauniojo nuotakoj su kugeliu ir šokiais. Šis kartas buvo ypač atmintinas, nes vyriškiai kolegos šauniai talkino bulvių skutime. Tikrai reatas atsitikimas! Bet jau žadantis naujos tradicijos įsipilietinimą Urbanoje.

*

Vasario 14 dieną YMCA patalpose susirinko gausus tūrys Urbanos studentų minėti Lietuvos nepriklausomybės šventės. Iškilme pravedė Urbanos L. S. S. pirmininkas Jonas Šalčius. Įdomia ir išsamia paskaita apie partizanų veiklą pavergtėje Lietuvoje skaitė dr. Vytas Užgiris.

užsiregistravusių. Stovyklavietės sienos vos nesprogo nuo perpildymo. Kai kurie dėl to nepatenkinti išliejo savo širdgėlą vargšams Dana ir Rimui. O keli lepesni stovyklautojai išsikraustė net į netolimus motelius. Kodėl? O kodėl akademikų skautų skyriai nereagavo į jiems prisiųstas registracijos taisykles? Buvo pakartotinai pranešta, kad visi stovyklautojai turi būti iš anksto užsiregistruoti. O mūsų vadovų gailėstingos širdys neleido atstumti iš toli atvykusius neužsiregistravusius akademikus. Daug narių ir jų svečių suvažiavo į akademikų skautų žiemos stovyklą, nes stovykla suteikia progą pamiršti darbovietės ir universiteto kasdienes, nusibodusias smulkmenas ir paatostogauti, pasportuoti draugų būryje.

*

Reikia pripažinti, kad žiemos stovyklavimas yra gan bohemiskas ir pilnas netikėtų įvykių. Rytą staiga triukšmas. Pašokus klausais... Kažkur neva riksmas... Iš karto nesuigaudai, kas čia dedasi; gal tik sapnas? Pagaliau atsipeikėji: tai tik "beattles" dainavimas. Nu, po šimts pyptkių. Kažkas valgykloje per garsiai užsuko plokščių automata, net visas namas kilnojasi nuo tokios muzikos. Tai tau ir žadintuvas! Taip prasidėjus dienai, nenoriai rangai-

gimtąja kalba: "Gelbėk, padėk man!"

Deja, buvo ir tokių stovyklautojų, kurie valandas prasėdavo prie kafiterijos langų, užsidėję tamsius akinus ir spokšodami į vieną tašką. Tur būt, vargšai atvažiuo į kalnus sveikatos pataisyti...

*

Vienas iš įdomiausių stovykloje momentų buvo Naujų Metų sutikimas. Visi stovyklautojai susirinko į salę, gražiai išpuošą spalvotais kaspinais ir balionais, kuriuos pripučiant, savanoriai gerai turėjo pamankštinti plaučius. Nauji metai buvo sutikti su šampano kamščių šaudymais, sveikinimais ir tradiciniu valsu. Šokiams muzika buvo grojama iš kol. Zeniaus Mereckio įrekomduotų juostų.

Kaip ir kiekvienas malonus įvykis greitai praeina, taip ir šios kelios stovyklavimo dienos prabėgo nepastebimai. Jau laikas skirstytis namo. Stovyklautojai dar stoviniuoja, bando tarpusavy juokauti, kad ir nuskamba trumpas juokas, bet atrodo ir jis gerokai dirbtinis. Niekas nesiryžta pradėti klonės atgal. Ne vien dėl to, kad reikia skirtis su draugais, bet ir dėl to, kad reikia grįžti į miesto triukšmą ir pasinerti į kasdienišką rutiną.

Danguolė Markutė

Urbaniečiai studentai — tautinių šokių šokėjai. Pirmoj eilėj: D. Šmukutė, O. Užgirytė, R. Gavelytė, V. Ripskytė, A. Ginciauskaitė, D. Ažubalytė; antrojo eilėj: L. Liaugminas, A. Garbenytė, R. Rygertaitė, V. Palčiauskas; trečiojo eilėj: V. Benokraitis, A. Šlapkauskas, V. Lukas, R. Račkauskas, V. Atutis, A. Kleinaičis, S. Račkauskas.